

9. funkční období

337

Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání (25. října 2007, Lanzarote)

2014

Návrh usnesení

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky souhlasí s ratifikací Úmluvy Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání (25. října 2007, Lanzarote) s tím, že při uložení ratifikačních listin budou učiněny následující výhrady:

„V souladu s článkem 20 odst. 4 Úmluvy si Česká republika vyhrazuje právo neaplikovat ustanovení článku 20 odst. 1 písm. f) Úmluvy v celém jeho rozsahu“

„V souladu s článkem 21 odst. 2 Úmluvy si Česká republika vyhrazuje právo omezit aplikaci článku 21 odst. 1 písmeno c) Úmluvy na případy, kdy bylo dítě nuceno nebo jeho účast zjednána v souladu s článkem 21 odst. 1 písm. a) nebo b) Úmluvy.“

Předkládací zpráva pro Parlament ČR

Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání (dále jen „Úmluva“) byla otevřena k podpisu dne 25. října 2007 v Lanzarote.

V současné době Úmluvu podepsalo 45 států¹, přičemž 24 států² uložilo ratifikační listiny. Úmluva vstoupila v platnost 1. července 2010. Česká republika Úmluvu podepsala dne 17. července 2014 na základě usnesení vlády ČR č. 400 ze dne 28. května 2014.

Tato Úmluva je prvním nástrojem, který si klade za cíl kriminalizovat široké spektrum sexuálního zneužívání dětí včetně případů, kdy je takové zneužití spácháno v domácnosti, v rámci rodiny, za použití násilí, donucení nebo pohrůžky. Preventivní opatření nastíněná Úmluvou se týkají výběru a školení osob pracujících s dětmi, dále osvěty dětí ohledně možných rizik a jejich výchovy k tomu, aby byly schopné se bránit, stejně jako dohledu nad pachateli a potenciálními pachateli.

Mezi další cíle Úmluvy patří zavedení programů na podporu obětí a telefonických a internetových linek důvěry. Úmluva zajišťuje, že určité druhy jednání budou kvalifikovány jako trestný čin, a nabádá občany k ohlašování podezřelých incidentů. Jedná se zejména o angažování se v sexuálních aktivitách s dítětem pod určitou věkovou hranicí, v dětské prostituci a v dětské pornografii. Úmluva také počítá s využitím nových technologií, zejména internetu, za účelem sexuálního ubližování nebo zneužívání dětí, například k tzv. „groomingu“, což je rozšiřující se fenomén sexuálního ubližování nebo zneužívání dětí dospělým, se kterým se před tím seznámily na internetových diskusích, sociálních nebo herních stránkách.

S cílem potírat sexuální turismus za účelem pohlavního styku s dítětem zavádí Úmluva odpovědnost fyzických osob za některé trestné činy spáchané v zahraničí.

Tento nový právní nástroj také zajišťuje ochranu dětských obětí v průběhu trestního řízení, například s ohledem na jejich identitu a soukromí.

Preamble

Preamble obsahuje výčet nejdůležitějších právních nástrojů, programů a opatření přímo se zabývajících sexuálním vykořisťováním a pohlavním zneužíváním dětí v rámci Rady Evropy, Evropské unie, Organizace spojených národů a Mezinárodní organizace práce.

Preamble vymezuje základní cíle Úmluvy zahrnující zejména ochranu dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání bez ohledu na osobu pachatele, poskytování pomoci obětem a nabádání k důslednějšímu potírání sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí, zejména kvůli vyšší míře výskytu těchto jevů.

¹ Albánie, Andora, Arménie, Ázerbájdžán, Belgie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Černá Hora, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Gruzie, Chorvatsko, Island, Itálie, Kypr, Lichtenštejnsko, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Moldavsko, Monako, Německo, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Řecko, San Marino, Srbsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Makedonie, Turecko, Ukrajina, Spojené království

² Albánie, Rakousko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Černá Hora, Dánsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Island, Itálie, Lucembursko, Makedonie, Malta, Moldavsko, Nizozemsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, San Marino, Srbsko, Španělsko, Turecko, Ukrajina

Je zde také upozorněno na skutečnost, že opatření stanovená touto Úmluvou nejsou překážkou vývoje preventivních mechanismů, vyšetřovacích postupů a forem spolupráce v rámci jiných mezinárodních úmluv. Mezi takové patří zejména Úmluva o počítačové kriminalitě, která obsahuje ustanovení zamýšlená k usnadnění prevence a stíhání dětské kriminality šířené pomocí počítačových systémů.

Hlava I – Účel, zásada nediskriminace a vymezení pojmů

Článek 1 – Účel

Dvěma hlavními cíli Úmluvy jsou předcházení a potírání sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí a ochrana práv dětských obětí.

Aby bylo možné dosáhnout efektivní implementace ustanovení této Úmluvy stranami, stanovuje Úmluva zvláštní monitorovací mechanismus. Jedná se o prostředek, který má zajistit plnění Úmluvy jejími stranami a který bude zaručovat dlouhodobou efektivitu Úmluvy. (Více viz Hlava X.)

Článek 2 – Zásada nediskriminace

Tento článek zakazuje diskriminaci při implementaci Úmluvy stranami a zejména při uplatňování prostředků na ochranu a podporu práv obětí. Význam diskriminace podle článku 2 odpovídá článku 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.).

V českém právním řádu je zákaz diskriminace stanoven již v Listině základních práv a svobod (ústavní zákon č. 2/1993 Sb.) a dále je tento princip proveden zejména zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminačním zákonem).

Článek 3 – Vymezení pojmů

V tomto článku jsou vymezeny pojmy „dítě“, „sexuální vykořisťování a pohlavní zneužívání“ a „oběť“.

Dítě je definováno jako osoba mladší 18 let, což je vymezení shodující se s úpravou obsaženou v § 126 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „TZ“). V některých ustanoveních Úmluva operuje také s jiným vymezením věkové hranice – jedná se o „věk dítěte, před jehož dosažením je nezákonné zapojovat se do sexuálních aktivit s dítětem“. Tato věková hranice je v České republice v souladu s § 187 TZ stanovena na 15 let.

Pojem „oběť“ v Úmluvě znamená „*jakékoli dítě, které se stalo objektem sexuálního vykořisťování nebo pohlavního zneužívání*“. Pojem Úmluvy „oběť“ je tedy jako pojem užší možné zahrnout pod širší pojmy TZ „poškozený“ a zákona č. 45/2013, o obětech trestných činů, „oběť“, které český právní řád chápe jako „*toho, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková škoda nebo nemajetková újma, nebo ten, na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil*“.

Hlava II – Preventivní opatření

Tato hlava obsahuje opatření na národní úrovni. Upravuje strategie a politiky k prevenci sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí, způsoby šíření povědomí o tom, jak rozpoznat zneužívané děti, stejně jako ustanovení o zpřístupňování informací o sexuálním vykořisťování a pohlavním zneužívání, o následcích těchto jevů a o tom, jak je nejlépe potlačovat.

Článek 4 – Zásady

Tento článek obsahuje obecný závazek stran Úmluvy přijmout legislativní nebo jiná opatření nezbytná k předcházení všem formám sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí a zajištění jejich ochrany.

Článek 5

Jedním z cílů je zajistit, aby osoby, které pravidelně přicházejí do kontaktu s dětmi, měly dostatečné povědomí o tom, co znamená sexuální vykořisťování a pohlavní zneužívání, o právech dítěte a o tom, jak děti chránit. Toto se dotýká zejména oblastí výchovy a vzdělávání, zdraví, sociální ochrany, soudnictví, orgánů činných v trestním řízení i oblasti sportu, kultury a využití volného času, a to jak profesionálů, tak osob, pro které kontakt s dětmi není zdrojem obživy. U osob, pro které je kontakt s dětmi spojen se zdrojem obživy, má být před získáním takového zaměstnání vyžadováno ověření, zda nebyly v minulosti odsouzeny za trestný čin podle této Úmluvy.

Podle § 3 odst. 1 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, se pedagogickým pracovníkem smí stát pouze bezúhonná osoba. Podobně se nepedagogickým pracovníkem zařízení ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních může podle § 19 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, stát pouze osoba, která nespáchala úmyslný trestný čin.

Na základě zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, musí všichni zaměstnanci obecních úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů, které v přenesené působnosti vykonávají agendu sociálně-právní ochrany dětí, prokázat zvláštní odbornou způsobilost na úseku sociálně-právní ochrany dětí. Tato zvláštní odborná způsobilost se prokazuje buď dosažením vysokoškolského vzdělání požadovaného směru a zaměření, anebo složením písemné a ústní zkoušky odborné způsobilosti. Součástí zkoušek odborné způsobilosti i příprav na zkoušky odborné způsobilosti, které jsou organizovány a zajišťovány Ministerstvem vnitra, jsou i otázky a znalosti týkající ochrany práv dětí, ochrany dětí před jakýmkoliv zanedbáváním, týráním, zneužíváním nebo vykořisťováním a poskytování pomoci dětem ohroženým syndromem týraného, zneužívaného nebo zanedbávaného dítěte (syndrom CAN). Zaměstnanci orgánů sociálně-právní ochrany dětí na úrovni obecních úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů dále musí splňovat podmínku bezúhonnosti podle § 4 odst. 2 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, na základě které musí doložit, že nebyli pravomocně odsouzeni pro jakýkoliv trestný čin spáchaný úmyslně anebo pro trestný čin spáchaný z nedbalosti za jednání související s výkonem veřejné správy.

Na základě § 49a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, musí všechny osoby, které se přímo podílejí na poskytování sociálně-právní ochrany dětí u fyzické nebo právnické osoby pověřené k výkonu sociálně-právní ochrany, prokázat

splnění odborné způsobilosti doložením vysokoškolského nebo vyššího odborného vzdělání požadovaného směru a zaměření, anebo doložením odborné praxe v délce alespoň 2 roky a absolvováním akreditovaných vzdělávacích kurzů pro sociální pracovníky v rozsahu alespoň 200 hodin. Zároveň se u těchto osob ověřuje jejich bezúhonnost za podmínek stanovených v § 49 odst. 8 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého nesmí sociálně-právní ochranu dětí přímo poskytovat fyzická nebo právnická osoba, která byla pravomocně odsouzena za jakýkoliv úmyslný trestný čin anebo za trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s výkonem činností, které jsou obdobné výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Bezúhonnost se speciálně ověřuje rovněž u osob, které v posledních 3 letech pobývaly nepřetržitě déle než 3 měsíce v cizině, a to prostřednictvím výpisu z příslušné cizozemské evidence obdobné Rejstříku trestů.

Články 6 – 9

Tyto články se týkají vzdělávání a zvyšování povědomí osob pracujících s dětmi, vzdělávání dětí, preventivních intervenčních programů nebo opatření, opatření pro veřejnost a účasti dětí, soukromého sektoru, sdělovacích prostředků a občanské společnosti. Obsahují obecné závazky stran Úmluvy vyvíjet aktivitu v těchto oblastech.

Relevantní informace by však podle Úmluvy neměly být předávány jen osobám pracujícím s dětmi, ale také dětem samotným. Takové informace by dětem měly být předány formou uzpůsobenou jejich věku během základního a středního vzdělání. Není nutné je začleňovat do vzdělávacích programů, mohou být předávána v kontextu neformálního vzdělávání. V Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání vydaném Opatřením ministra školství mládeže a tělovýchovy, č. j. MSMT-2647/2013-210 platném od 1. 9. 2013 je tato problematika obsažena jak v učivu pro první stupeň (blok Člověk a jeho zdraví), tak v učivu pro druhý stupeň (obory Výchova ke zdraví a Etická výchova).

Aktivita stran by měla být směřována také k potenciálním pachatelům. Tyto samozřejmě není možné díky zásadě presumpce neviny jakkoliv diskriminovat, nicméně strany by měly osobám, které se samy o sobě domnívají, že by mohly spáchat trestný čin podle této Úmluvy, nabídnout programy a opatření, která jim mohou pomoci. V České republice tuto úlohu plní systém všeobecné zdravotní péče. Pokud osoba svému praktickému lékaři indikuje, že má tendence spáchat trestný čin podle této Úmluvy, pošle ji lékař za psychiatrem, přičemž toto vyšetření specialistou stejně jako případná následná péče jsou hrazeny ze zdravotního pojištění dotyčné osoby.

Strany by také měly zajistit, že se materiály propagující trestné činy podle této Úmluvy nebudou šířit směrem k veřejnosti. Naopak by měly být organizovány kampaně zvyšující povědomí veřejnosti a informující o nebezpečích sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání. Šíření materiálů propagujících trestné činy stanovené Úmluvou je v českém právním řádu zakázáno na několika úrovních. Správní právo ukládá v ustanovení § 32 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, všem provozovatelům povinnost „zajistit, aby vysílané pořady [...] nelíčily krutá nebo jinak nelidská jednání takovým způsobem, který je jejich zlehčováním, omlouváním nebo schvalováním.“ Trestní právo by šíření materiálů propagujících trestné činy podle Úmluvy hodnotilo jako spáchání trestného činu podněcování k trestnému činu dle § 364 TZ, nebo pokud by šlo o schvalování nebo vychvalování za spáchaný trestný čin, jako spáchání trestného činu schvalování trestného činu dle § 365 TZ.

K plnění cílů uvedených výše by státy měly podporovat účast soukromého sektoru, sdělovacích prostředků, občanské společnosti a s ohledem na stupeň jejich vývoje i dětí.

Zapojování soukromého sektoru a občanské společnosti je v ČR možné sledovat například v zákoně č. 45/2013 Sb., o obětech trestné činnosti. Registr poskytovatelů sociálních služeb obsahuje 678 institucí nabízejících pomoc a poradenství dětským obětem. Těmto poskytovatelům sociálních služeb je dle § 101 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ze státního rozpočtu poskytována dotace k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb.

Hlava III – Specializované orgány a koordinační organizace

Článek 10 – Národní opatření koordinace a spolupráce

Tento článek vyžaduje existenci národní nebo regionální instituce, nadané nezávislou působností, které budou prosazovat a chránit práva dětí. Takovými institucemi jsou v ČR orgány sociálně-právní ochrany dětí podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí: krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obecní úřady, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí a Úřad práce České republiky. Krajské úřady, obecní úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností zajišťují poskytování sociálně-právní ochrany jako orgány samosprávy v rámci přeneseného výkonu státní správy. V souladu s § 58 odst. 1 téhož zákona hradí stát v plném rozsahu veškeré náklady, které vznikají orgánům sociálně-právní ochrany dětí v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany, ať už se jedná o orgány státní správy nebo orgány samosprávy. Ve smyslu § 6 písm. e) zákona č. 359/1999 Sb. se sociálně-právní ochrana dětí výslovně zaměřuje rovněž na děti, na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující jejich život, zdraví, svobodu, lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, anebo u kterých je podezření ze spáchání takového činu, což zahrnuje rovněž děti, které se staly obětí některého z trestných činů podle Úmluvy.

Dále je vyžadován systém sběru dat a informací, umožňující sledování a vyhodnocování sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí. Tento účel plní zejména statistiky Ministerstva práce a sociálních věcí, policejní a soudní statistiky.

Hlava IV – Prostředky ochrany a pomoc obětem

Úvodem čtvrté hlavy zdůrazňuje Úmluva důležitost poskytování pomoci obětem a zakotvuje pravidlo, podle kterého se má postupovat v případě, že věk oběti je nejistý. V takovém případě je postupováno, jako by oběť byla dítě až do doby, kdy je její skutečný věk zjištěn.

Dále tato hlava předpokládá několik možností, jak může dojít k oznámení trestné činnosti. Vysokou šanci odhalit, že je dítě sexuálně vykořisťováno nebo pohlavně zneužíváno, mají především osoby, které s dítětem přichází do styku v rámci své profese. Strany Úmluvy musí zajistit, aby oznámení důvodného podezření nebránila pravidla zachování mlčenlivosti. Podle § 51 odst. 2 písm. d) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, platí, že za porušení povinné mlčenlivosti se „nepovažuje sdělování údajů nebo jiných skutečností při plnění zákonem uložené povinnosti přikazít nebo oznámit spáchání trestného činu“. Dále dle ustanovení § 51 odst. 5 písm. b) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí jsou orgány sociálně-právní ochrany dětí povinny oznamovat orgánům činným v trestním řízení skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán na dítěti trestný čin, včetně trestných činů v oblasti pohlavního zneužívání a sexuálního vykořisťování. Pro tyto účely je pak prolomena povinnost mlčenlivosti, která jinak pro zaměstnance orgánů sociálně-právní ochrany dětí vyplývá z ustanovení § 57 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb.

Dále je z hlediska naplňování článku 12 odst. 2 Úmluvy důležité podotknout, že v souladu s § 7 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb. je každá fyzická osoba, která se dozví o týrání, zneužívání nebo zanedbávání dítěte nebo o jiných skutečnostech nasvědčujících ohrožení dítěte ve smyslu § 6 zákona č. 359/1999 Sb., oprávněna upozornit na tuto skutečnost kterýkoliv orgán sociálně-právní ochrany dětí. Oznámení je možné učinit v jakékoliv formě, to znamená osobně, písemně, telefonicky nebo e-mailem. Na základě přijatého oznámení na možné týrání, zneužívání nebo zanedbávání dítěte jsou pracovníci orgánu sociálně-právní ochrany dětí povinni prověřit situaci dítěte a posoudit, jaká opatření je nezbytné na ochranu dítěte přijmout. Totožnost oznamovatele přitom nesmí být nikomu sdělena, a to ani rodičům dítěte nebo soudu či jiným orgánům, a nelze ji zjistit ani ze spisové dokumentace orgánu sociálně-právní ochrany dětí, neboť zaměstnanci orgánu sociálně-právní ochrany dětí jsou ze zákona povinni zachovávat mlčenlivost o totožnosti osoby, která na ohrožení dítěte upozornila, ledaže je samotný oznamovatel povinnosti mlčenlivosti písemně zprostit. Tímto způsobem jsou i běžní občané motivováni v souladu se smyslem článku 12 odst. 2 k tomu, aby příslušným orgánům oznamovali podezření na sexuální vykořisťování nebo pohlavní zneužívání dítěte.

Pro případ, že se dítě z jakýchkoliv důvodů nebude chtít s danou záležitostí obrátit na osoby ve svém okolí, mají strany povinnost zřídit linky důvěry, poskytující tazatelům poradenství s ohledem na zásady důvěrnosti a anonymity.

V souladu s trendy moderního trestního práva je jedním z cílů Úmluvy pomoc obětem. V případě, že existuje podezření na zapojení rodičů dítěte do trestného činu podle této Úmluvy, stanoví Úmluva možnost domnělého pachatele vykázat z obydlí, nebo odebrat oběť z jejího rodinného prostředí. Vykázání pachatele, stejně jako zákaz styku s poškozeným lze uložit podle § 88c a násl. zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu (dále jen „TR“).

Dále dle § 4 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, „subjekty zapsané v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů poskytují obětem v zapsaném rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem nebo jiným právním předpisem odbornou pomoc, kterou se rozumí psychologické poradenství, sociální poradenství, právní pomoc, poskytování právních informací nebo restorativní programy, a to před zahájením trestního řízení, v jeho průběhu i po jeho skončení. Odbornou pomoc poskytují do doby, dokud to vyžaduje její účel“. Dítě je navíc dle § 2 odst. 4 tohoto zákona považováno za tzv. „zvlášť zranitelnou oběť“ a jako takové má dle § 5 odst. 1 zákona o obětech trestných činů nárok na poskytnutí výše zmíněné odborné pomoci bezplatně.

Blíže jsou výše zmíněné zásady institucionalizovány v Hlavě VII Úmluvy, která se věnuje trestnímu právu procesnímu.

Hlava V – Intervenční programy nebo opatření

Hlava pátá upravuje intervenční programy a opatření, která mají za cíl předcházet nebezpečí a snižovat rizika recidivy sexuálně motivovaných trestných činů páchaných na dětech. Tyto programy a opatření jsou určeny osobám odsouzeným a za zachování zásady presumpce neviny i osobám stíhaným pro spáchání trestného stanoveného touto Úmluvou. Obsahem takového programu mohou být různé terapeutické metody, například kognitivní behaviorální terapie nebo terapie s psychodynamickým přístupem.

Žádoucího účinku může být dosaženo, zejména pokud se dotyčná osoba do programu zapojí dobrovolně. Proto, a také z důvodu zachování zásady presumpce neviny, je k programu

nezbytný souhlas dotyčné osoby. V případě odsouzeného pachatele je však možné absolvováním takového programu podmínit např. uložení podmíněného trestu nebo podmíněné propuštění z výkonu trestu.

Podle § 4a zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, je v průběhu výkonu vazby věznice povinna podle možností obviněnému nabídnout účast mimo jiné na preventivně výchovných programech. V případě odsouzených s duševní poruchou se pak dle § 70 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve vnitřním řádu věznice, zejména při volbě obsahu a forem programu zacházení, přihlíží k závěrům odborného lékařského posouzení těchto odsouzených a k nutnosti individuálního nebo skupinového terapeutického působení. Obviněný ve vazbě, stejně jako odsouzený mají právo na zdravotní služby v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním předpisem. Tímto zvláštním předpisem je zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. Pokud tak obviněný nebo odsouzený indikuje svému lékaři sklony k sexuálnímu zneužívání dětí, bude poslán za specialistou – psychiatrem, který mu poskytne náležitou péči. Podle § 28 odst. 1 zákona o zdravotnických službách lze zdravotní služby pacientovi poskytnout pouze s jeho svobodným a informovaným souhlasem, nestanoví-li tento zákon jinak.

Hlava VI – Trestní právo hmotné

Šestá hlava obsahuje hmotněprávní jádro Úmluvy. Články v úvodu hlavy obsahují povinnost stran kriminalizovat daná jednání, čímž je zajištěno dosažení určitého minimálního standardu na území všech stran. Dále se tato hlava zabývá účastenstvím, působností vnitrostátních úprav, tresty a opatřeními, přitěžujícími okolnostmi a problematikou recidivy.

Článek 18 – Sexuální zneužití

Sexuálním zneužitím podle tohoto článku se rozumí účast na sexuálních aktivitách s dítětem, pokud dítě ještě nedosáhlo věku stanoveného zákonem pro sexuální praktiky, nebo pokud bylo použito nátlaku, násilí nebo pohrůžek, pokud došlo ke zneužití z pozice požívané důvěry, nadřazenosti nebo vlivu anebo pokud bylo zneužito dítě v obzvlášť zranitelné situaci.

První část skutkové podstaty popsané v tomto článku, tedy účast na sexuálních aktivitách s dítětem, které ještě nedosáhlo věku stanoveného zákonem pro sexuální praktiky, je v českém právním řádu plně pokryta trestným činem pohlavní zneužití dle § 187 TZ. Násilím, pohrůžkou násilí nebo jiné těžké újmy stejně jako zneužitím bezbrannosti jiného lze spáchat jak trestný čin znásilnění dle § 185 TZ (v případě, že dojde k pohlavnímu styku nebo srovnatelnému jednání), tak trestný čin pohlavní nátlak dle § 186 TZ (v případě, že pachatel poškozeného donutí k pohlavnímu sebeukájení, obnažování nebo jinému srovnatelnému chování). Trestné činy znásilnění a sexuální nátlak také obsahují kvalifikované skutkové podstaty pro případy, kdy jsou spáchány na dítěti. Těmito třemi trestnými činy je tak článek plně proveden v českém právním řádu.

Článek 19 – Trestné činy spojené s dětskou prostitucí

Ve spojení s dětskou prostitucí ukládá Úmluva kriminalizovat zjednání nebo přiměnění dítěte k prostituci, nucení k prostituci nebo kořistění z takového jednání a také nákup sexuálních služeb dětí.

Přiměnění dítěte k prostituci, stejně jako zjednání, najmutí, zlákáání, svedení, dopravení, ukrytí, zadržetí nebo vydání dítě, aby bylo jiným užito k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování, je trestné jako obchodování s lidmi dle § 168 TZ.

Nabídka, slib, poskytnutí výhody nebo prospěchu (tedy nákup ve smyslu Úmluvy) dítěti za pohlavní styk, pohlavní sebeukájení, obnažování nebo jiné srovnatelné jednání je pak trestné jako svádění k pohlavnímu styku dle § 202 TZ.

Také vymezení prostituce v českém právním řádu odpovídá definici Úmluvy. Podle Úmluvy se „dětskou prostitucí“ rozumí zneužívání dítěte k sexuálním praktikám, kdy jsou za účast dítěte na sexuálních praktikách poskytovány či slibovány peníze nebo jiné odměny, platby či výhody, bez ohledu na to, zda jsou tyto odměny, peníze, přísliby nebo výhody poskytovány dítěti nebo třetí osobě. V českém právním řádu je prostituce definována zejména soudní judikaturou (např. R 22/1995 Sb. NS), kdy se za prostituci považuje pohlavní styk s jinou osobou nebo osobami za úplatu, přičemž pohlavním stykem se rozumí jakýkoli způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Jde o širší pojem než soulož (zahrnut je i orální sex, erotické masáže pohlavních orgánů, sání prsních bradavek apod.), přičemž nezáleží na tom, zda v konkrétním případě dojde k pohlavnímu uspokojení. Výše zmíněné skutkové podstaty TZ obsahují obdobnou konstrukci jako definice použitá v Úmluvě (tedy poskytnutí nebo slib odměny oběti nebo i třetí osobě). Těmito trestnými činy je tak článek plně proveden v českém právním řádu.

Článek 20 – Trestné činy týkající se dětské pornografie

Úmluva ukládá stranám kriminalizovat výrobu, nabízení a zpřístupňování, šíření a předávání, získávání a zprostředkování, držení a vědomé získávání přístupu k dětské pornografii. Poslední možnost, tedy vědomé získávání přístupu, je novum Úmluvy. Toto ustanovení je určeno k postihování osob, které sledují dětskou pornografii online, aniž by byl inkriminovaný materiál stažen do jejich počítače (nelze je tedy postihovat za držení).

V českém právním řádu na tato jednání dopadá trestný čin výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií dle § 192 TZ, podle kterého je trestné přechovávání, výroba, dovoz, vývoz a provoz, nabídnutí, učinění veřejně přístupným, zprostředkování, uvedení do oběhu, prodej nebo jiné opatření dětské pornografie jinému.

Ministerstvo spravedlnosti připravilo návrh novely TZ, která mimo jiné do § 192 TZ zavádí trestnost použití informační nebo komunikační technologie v úmyslu získání přístupu k dětské pornografii. Vzhledem k tomu, že legislativní proces návrhu novely TZ zmíněného výše není dokončen, je považováno za vhodnější učinit k ustanovení ukládajícímu kriminalizaci úmyslného získávání přístupu k dětské pornografii výhradu, kterou je možné v budoucnu odvolat. Je navrhováno následující znění výhrady:

„V souladu s článkem 20, odst. 4 Úmluvy si Česká republika vyhrazuje právo neaplikovat ustanovení článku 20, odst. 1 písmeno f) Úmluvy v celém jeho rozsahu.“

Úmluva stranám neukládá plošně zakázat jakékoliv zobrazování nahého dětského těla. V ustanovení Úmluvy je použita formulace „pokud jsou činěna v rozporu s právem“ umožňující stranám vymežit případy, kdy je z uměleckých, lékařských, vědeckých nebo obdobných důvodů čin jinak trestný legální. S tímto způsobem uvažování se ztotožňuje česká judikatura (např. 7 Tdo 1077/2004), podle které za pornografické dílo zobrazující dítě (tj. osobu mladší osmnácti let) ve smyslu TZ lze pokládat např. snímky obnažených dětí v polohách vyzývavě předvádějících pohlavní orgány za účelem sexuálního uspokojení,

dále pak snímky dětí zachycující polohy skutečného či předstíraného sexuálního styku s nimi, popř. i jiné obdobně sexuálně dráždivé snímky dětí. Nejde-li o takové snímky, pak závěr o pornografickém charakteru díla nelze bez dalšího dovozovat jen z toho, že jsou za účelem uspokojení osob trpících sexuální deviací (tj. osob, pro které jsou sexuálně atraktivní nedospělé osoby) zpřístupňovány takovými prostředky, které tyto osoby vyhledávají (např. medicínské výukové materiály).

Článek 21 – Trestné činy týkající se účasti dítěte na pornografických představeních

Tento článek dopadá na případy, kdy dojde ke zjednání účasti dítěte nebo k přiměnění dítěte k účasti na pornografických představeních, k nucení dítěte k účasti na pornografických představeních nebo ke kořistění z takového jednání. Dále se tento článek týká vědomé účasti (ve smyslu přihlížení) na pornografických představeních, ve kterých vystupují děti.

První část tohoto článku je v českém právu pokryta trestným činem zneužití dítěte k výrobě pornografie dle § 193 TZ, který postihuje přiměnění, zjednání, zlákáání, svedení nebo zneužití dítěte k výrobě pornografického díla a také kořistění z takového jednání.

Kriminalizace druhé části, tedy vědomé účasti na pornografickém představení, je součástí novely TZ zmíněné výše. Touto novelou bude zaveden nový trestný čin účast na pornografickém představení dle § 193a. V současnosti by bylo možné jednání podle tohoto článku trestat také jako nepřekážení trestného činu (§ 367 TZ) ve vztahu k trestným činům znásilnění (§ 185 TZ), pohlavnímu zneužití (§ 187 TZ) nebo zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 TZ) nebo jako neoznámení trestného činu (§ 368 TZ) ve vztahu k trestnému činu zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 TZ). Protože však současná právní úprava nepokrývá celý rozsah jednání popsaného Úmluvou, je považováno za vhodnější k ustanovení ukládajícímu kriminalizovat vědomou účast na pornografickém představení učinit výhradu. Je navrhováno následující znění výhrady:

„V souladu s článkem 21 odst. 2 Úmluvy si Česká republika vyhrazuje právo omezit aplikaci článku 21 odst. 1 písmeno c) Úmluvy na případy, kdy bylo dítě nuceno nebo jeho účast zjednána v souladu s článkem 21 odst. 1 písm. a) nebo b) Úmluvy.“

Článek 22 - Ohrožování výchovy dětí

Toto ustanovení chrání děti tím, že ukládá stranám kriminalizovat přiměnění dítěte, které nedosáhlo věku pro účast na sexuálních praktikách, k přítomnosti u sexuálního zneužívání nebo sexuálních aktivit za účelem sexuálního uspokojení, i když se takových praktik nemusí samo účastnit.

V českém trestním právu se na takové jednání může podle okolností vztahovat několik trestných činů. Jedná se o trestný čin ohrožování výchovy dítěte dle § 201 odst. 1 písm. a) TZ, tedy svádění k zahálčivému nebo nemravnému životu, dále o trestný čin sexuálního nátlaku dle § 186 TZ, tedy donucení násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, a nakonec svádění k pohlavnímu styku dle § 202 TZ, tedy nabídnutí, slíbení nebo poskytnutí úplaty, výhody nebo prospěchu za pohlavní styk s dítětem, jeho obnažování nebo jiné srovnatelné chování za účelem pohlavního uspokojení.

Článek 23 – Svádění dětí za sexuálními účely

Článek 23 zavazuje strany kriminalizovat tzv. „grooming“, tedy komunikaci s dítětem, které nedosáhlo věku stanoveného zákonem pro sexuální aktivity, pomocí komunikačních

technologií za účelem spáchání sexuálního zneužití nebo získání dětského pornografického materiálu.

Typický scénář je takový, že pachatelé po získání kontaktu přes elektronickou seznamku nebo diskusní fórum nejdříve vytvoří u dítěte náklonnost pomocí darů, poté se snaží rozvinout emocionální závislost, kterou následně využijí k tomu domluvit si s dítětem osobní setkání nebo od dítěte získat pornografický materiál. Jakmile má pachatel na dítě kompromitující informace nebo materiál, využije je k vydírání dítěte a vynucení si dalšího kontaktu.

V současnosti je toto jednání možné postihovat zejména jako trestný čin znásilnění dle § 185 odst. 2 a násl. TZ spáchaný ve formě přípravy (§ 20 TZ). Příprava je trestná také v případě trestných činů sexuální nátlak (§ 186 TZ) a pohlavní zneužití (§ 187 TZ).

Článek 24 – Účastenství a pokus

Účastenství a pokus mají být podle Úmluvy trestné ve spojení se všemi trestnými činy v Úmluvě. Toto ustanovení je v českém právním řádu plně provedeno § 21 TZ (pokus), § 23 TZ (spolupachatel) a § 24 TZ (účastník).

Článek 25 – Působnost

Úmluva po smluvních stranách požaduje, aby se působnost trestních zákonů provádějících tuto Úmluvu vztahovala na trestné činy spáchané:

- a) na území smluvního státu;
- b) na palubě lodi plující pod vlajkou smluvního státu;
- c) na palubě letadla registrovaného podle práva tohoto smluvního státu;
- d) občanem tohoto smluvního státu; nebo
- e) osobou, která má obvyklé bydliště na území tohoto smluvního státu.

Český TZ se na písm. a) vztahuje na základě zásady teritoriality dle § 4 TZ, na písm. b) a c) na základě zásady registrace dle § 5 TZ, na písm. d) a e) na základě zásady personality dle § 6 TZ.

Článek 26 – Odpovědnost právnických osob

Tímto článkem stanovuje Úmluva odpovědnost právnických osob za trestné činy podle Úmluvy a požadavky na zavedení trestních nebo jiných sankcí pro právnické osoby, včetně peněžitých sankcí.

Ustanovení článku 12 je implementováno zákonem č. 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále jen „zákon o trestní odpovědnosti právnických osob“), který vstoupil v účinnost dnem 1. ledna 2012. Podle ustanovení § 7 tohoto zákona mohou být právnické osoby čineny trestně odpovědné za sexuální nátlak (§ 186 TZ), pohlavní zneužití (§ 187 TZ), kuplířství (§ 189 TZ), výrobu a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192 TZ), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 TZ), ohrožování výchovy dítěte (§ 201 TZ) a svádění k pohlavnímu styku (§ 202 TZ).

Pachatelství, spolupachatelství a účastenství právnických osob blíže upravuje § 9 předmětného zákona, který ve svém odstavci 3 také výslovně stanoví, že trestní odpovědnosti právnické osoby není dotčena trestní odpovědnost fyzických osob a vice versa. Ohledně trestnosti pokusu se v souladu s § 1 odst. 2 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob použije ve vztahu k právnické osobě ustanovení § 21 (pokus) trestního

zákoníku. V souladu s ustanovením § 8 odst. 1 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob je trestným činem spáchaným právnickou osobou protiprávní čin spáchaný jejím jménem nebo v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, jednal-li tak:

- statutární orgán nebo člen statutárního orgánu, anebo jiná osoba, která je oprávněna jménem nebo za právnickou osobu jednat;
- ten, kdo u této právnické osoby vykonává řídicí nebo kontrolní činnost;
- ten, kdo vykonává rozhodující vliv na řízení této právnické osoby; nebo
- zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění pracovních úkolů.

Dále pak lze právnické osobě přičítat spáchání trestného činu, jestliže byl spáchán:

- jednáním orgánů právnické osoby nebo osob uvedených v § 8 odst. 1 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.; nebo
- zaměstnancem na podkladě rozhodnutí, schválení nebo pokynu orgánů právnické osoby nebo osob uvedených v § 8 odst. 1 zákona anebo proto, že orgány právnické osoby nebo uvedené osoby neprovedly taková opatření, která měly provést podle jiného právního předpisu nebo která po nich lze spravedlivě požadovat, zejména neprovedly povinnou nebo potřebnou kontrolu nad činností zaměstnanců nebo jiných osob, jimž jsou nadřizeny, anebo neučinily nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení následků spáchaného trestného činu.

S ohledem na výše uvedené lze ustanovení článku 12 Úmluvy považovat za plně implementované do českého právního řádu.

27 – Sankce a opatření

Toto ustanovení požaduje, aby dříve popsané činy byly nejen označeny za trestné, ale aby pro případ jejich spáchání byla stanovena odpovídající sankce, zejména trest odnětí svobody ve výměře umožňující extradici. České trestní právo umožňuje vydání v případě, že TZ stanovuje za daný trestný čin trest odnětí svobody, jehož horní hranice je alespoň jeden rok. Toto pravidlo je splněno u všech výše zmíněných trestných činů.

Strany také podle Úmluvy musí mít možnost zajistit a zabavit věci, dokumenty a další materiální prostředky použité ke spáchání trestných činů podle této Úmluvy a také výnosy z těchto trestných činů nebo věci, jejichž hodnota těmto výnosům odpovídá. Toto TZ umožňuje pomocí trestu propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty dle § 70 TZ nebo propadnutí náhradní hodnoty dle § 71 TZ, anebo pomocí ochranného opatření zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty dle § 101 TZ nebo zabrání náhradní hodnoty dle § 102 TZ.

Dále Úmluva stranám ukládá zajistit možnost zamezit pachatelům v pokračování v trestné činnosti. České trestní právo umožňuje uložit pachateli trest zákazu činnosti, v souvislosti s nímž byl trestný čin spáchán, na jeden rok až deset let.

Článek 28 – Přitěžující okolnosti

Úmluva v tomto článku vyjmenovává okolnosti, jejichž výskyt je při ukládání trestu považován za přitěžující. Tyto okolnosti musí být buď zahrnuty do samotné skutkové podstaty (typicky tzv. kvalifikovaná skutková podstata) nebo zahrnuty do okolnosti, které vnitrostátní právo bere v úvahu při ukládání trestu.

Úmluva požaduje, aby takto byly upraveny:

- a) způsobení vážné fyzické nebo psychické újmy – provedeno jak obecnou přitěžující okolností podle § 42 písm. k) TZ, kdy pachatel trestným činem způsobil vyšší škodu nebo jiný škodlivý následek (rozuměno vyšší než požaduje skutková podstata), tak kvalifikovanými skutkovými podstatami v případě trestného činu znásilnění (§ 185 odst. 3 písm. c) a odst. 4 TZ), sexuální nátlak (§ 186 odst. 5 písm. b) a odst. 6 TZ), pohlavní zneužití (§ 187 odst. 3 a 4 TZ) a kuplířství (§ 189 odst. 4 a 5 TZ);
- b) mučení nebo hrubé násilí předcházející trestnému činu – v českém TZ provedeno § 42 písm. c), kdy pachatel spáchá trestný čin surovým nebo trýznivým způsobem, zákeřně se zvláštní lstí nebo jiným obdobným způsobem;
- c) spáchání trestného činu proti zvlášť zranitelné osobě – v TZ provedeno ustanoveními § 42 písm. d), kdy pachatel spáchal trestný čin využívaje něčí tísně, bezbrannosti, závislosti nebo podřízenosti a § 42 písm. h), kdy pachatel spáchal trestný čin ke škodě dítěte, osoby blízké, těhotné, nemocné, zdravotně postižené, vysokého věku nebo nemohoucí. Dále jsou tyto přitěžující okolnosti Úmluvy provedeny kvalifikovanými skutkovými podstatami trestných činů znásilnění (§185 odst. 2 písm. b) a odst. 3 písm. a) a b) TZ), sexuální nátlak (§ 186 odst. 2, odst. 3 písm. a), odst. 4 písm. b) a odst. 5 písm. a) TZ) a pohlavní zneužití (§ 187 odst. 2 TZ);
- d) spáchání trestného činu členem rodiny, osobou, která s dítětem žije v jedné domácnosti nebo osobou, která zneužila svého postavení – viz písm. c);
- e) spáchání trestného činu společným jednáním více pachatelů – v TZ provedeno ustanovením § 42 písm. o), kdy pachatel spáchá trestný čin jako člen spolčení;
- f) spáchání trestného činu v rámci organizované zločinecké skupiny – v TZ provedeno ustanoveními §§ 107 a 108, které definují pachatelství ve prospěch organizované zločinecké skupiny a popisují způsob ukládání trestu odnětí svobody takovým pachatelům;
- g) spáchání trestného činu, přičemž pachatel byl již za skutky téže povahy odsouzen – v TZ provedeno obecnou přitěžující okolností dle § 42 písm. p)

České trestní právo tak splňuje všechny požadavky, které na ně Úmluva tímto článkem klade.

Článek 29 – Předěslá odsouzení

Úmluva vyžaduje, aby v rámci uložení trestu bylo možné zohlednit i konečné odsuzující rozsudky vydané druhou stranou za trestné činy podle této Úmluvy. Na pravomocné odsouzení soudem jiného členského státu Evropské unie v trestním řízení se pro účely trestního řízení hledí jako na odsouzení soudem České republiky, pokud bylo vydáno pro čin trestný i podle práva České republiky. Bude-li ovšem zjištěno, že pachatel byl v minulosti odsouzen cizozemským soudem jiného než členského státu Evropské unie, může soud i tuto skutečnost považovat za přitěžující okolnost, a to zejména tehdy, jestliže takové odsouzení bylo zaznamenáno v evidenci Rejstříku trestů, týká se činu, který je trestný i podle právního řádu České republiky, je to odůvodněno závažností tohoto činu a trestem, který byl za něj uložen, přičemž toto odsouzení nebylo zahlazeno (§ 364a TR). I ve zbývajících případech přichází v úvahu zohlednění toho, že pachatel již v minulosti spáchal trestný čin, neboť soud při stanovování druhu a výměry trestu přihlédne k dosavadnímu způsobu života pachatele (§ 39 TZ).

Hlava VII – Vyšetřování, trestní stíhání a procesní právo

V úvodu sedmé hlavy Úmluva obsahuje obecné zásady trestního práva procesního akcentující ochranu obětí a zároveň rychlý a efektivní průběh trestního řízení.

Článek 31 – Obecná opatření ochrany

Tento článek obsahuje konkrétní opatření provádějící výše uvedené zásady. Jednotlivá opatření ukládají stranám zejména povinnost poučit oběti o jejich právech a službách, které jsou jim k dispozici, zajistit, aby alespoň v případech, kdy by oběti a jejich rodiny mohly být v nebezpečí, byly tyto informovány, chránit soukromí obětí a zajistit bezpečnost obětí a svědků.

V českém právním řádu jsou tato opatření provedena TŘ a navazujícími zákony, zejména zákonem č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů. Ochrana totožnosti osob mladších 18 let je v českém trestním řízení vyjádřena v §§ 8a až 8c TŘ. Ochranu soukromí a totožnosti obětí upravuje trestní řád zejména v ustanoveních §§ 55, 101, 101a, 165, 183a a 209. Zákon o obětech trestných činů pak specifikuje, jaké informace musí být oběti podány, zabývá se poskytováním odborné pomoci obětem a bezplatné odborné pomoci obětem zvláště zranitelným. Ukládá také provozovatelům zařízení, kde probíhá výkon trestu, na žádost oběti tuto informovat o uprchnutí nebo propuštění pachatele a také o změně formy z ústavní na ambulantní a změně zabezpečovací detence na ochranné léčení. Zákon o obětech trestných činů upravuje také poskytování ochrany obětem před hrozícím nebezpečím. Krátkodobou ochranu tak poskytuje Policie České republiky, stejně jako provádí vykazání ze společného obydlí. Předběžné opatření vydává v případě vážného ohrožení života, zdraví, svobody nebo lidské důstojnosti oběti na její žádost v občanském soudním řízení soud. Poskytování zvláštní ochrany a pomoci svědkům a dalším osobám, kterým v souvislosti s trestním řízením zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí, upravuje zákon č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením.

Další související úprava je obsažena např. v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, či v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Tyto zákony vytváří předpoklady pro poskytování bezplatných asistenčních služeb dětem, které vystupují jako svědci nebo oběti v trestním řízení. Upraveny jsou také podmínky pro poskytování sociálního poradenství a služeb sociální prevence, jako jsou např. krizová pomoc, telefonická krizová pomoc, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi nebo terénní programy. V § 42 a násl. zákona č. 359/1999 Sb. je upraveno také zřizování, provoz a financování specializovaných zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, která jsou podle zákona výslovně určena pro poskytování pomoci a ochrany dětem tělesně nebo duševně týraným nebo zneužívaným.

Požadavky tohoto článku tak jsou plně provedeny do právního řádu České republiky.

Články 32 – 34

Úmluva požaduje, aby stíhání trestných činů podle této Úmluvy nebylo podmíněno oznámením nebo obviněním ze strany oběti. České trestní právo sice institut zahájení trestního stíhání se souhlasem poškozeného zná (§ 163 TŘ), v případě trestných činů podle Úmluvy se tento institut však neuplatní.

Další požadavek, který má také zajistit, aby trestnímu stíhání nestály v cestě překážky, je požadavek na dostatečně dlouhou promlčecí dobu. TZ obsahuje ve svém § 34 progresivní promlčecí dobu závislou na závažnosti spáchaného trestného činu. Tato úprava odpovídá Úmluvě.

Aby bylo zajištěno řádné provádění postupů a pravidel specifických pro případy trestných činů podle Úmluvy, ukládá Úmluva smluvním státům povinnost zajistit, že osoby, útvary a služby odpovědné za vyšetřování budou specializovány na boj proti sexuálnímu

vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí anebo jsou pro tyto účely vyškoleny určené osoby. Touto problematikou se zabývá závazný pokyn policejního prezidenta č. 167/2010 ze dne 30. prosince 2010 o činnosti na úseku mládeže. Na základě tohoto pokynu jsou specialisté zařazeni na úrovni Policejního prezidia ČR, krajských ředitelství a územních odborů. Tito specialisté mají za úkol mimo jiné získávat, osvojovat si a prohlubovat znalosti způsobů provedení a forem protiprávních činů zneužívání dětí, dále zásad kriminalistické taktiky a psychologie, včetně jejich uplatňování zejména při ochraně oběti před sekundární viktimizací a dalších. Nabyté znalosti a schopnosti mají specialisté využít při šetření, prověřování a vyšetřování protiprávních činů.

Články 35 – 36

Jako další prostředek ochrany obětí uvádí Úmluva pravidla pro výslech dítěte. Zákonná úprava je zakotvena v zákoně č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, a v doprovodné novelizaci trestního řádu. Na základě § 20 zákona o obětech trestných činů je stanoveno, že zvlášť zranitelnou obětí trestného činu, za kterou se vždy považuje také dítě, je v trestním řízení nutné vyslýchat obzvláště citlivě a s ohledem na konkrétní okolnosti, které ji činí zvlášť zranitelnou. Je-li to možné, výslech zvlášť zranitelných obětí v přípravném řízení provádí osoba k tomu speciálně vyškolená, s výjimkou případů, kdy se jedná o neodkladný úkon. Výslech dítěte jako zvlášť zranitelné oběti je třeba provádět tak, aby později nemusel být znovu opakován. V případě potřeby dalšího výslechu před stejným orgánem musí výslech provádět zpravidla stejná osoba jako výslech předchozí, nebrání-li tomu důležité důvody. Nepřeje-li si dítě jako zvlášť zranitelná oběť bezprostřední vizuální kontakt s osobou podezřelou ze spáchání trestného činu nebo s osobou, proti níž se trestní řízení vede, učiní se potřebná opatření k tomu, aby k takovému vizuálnímu kontaktu nedošlo, zejména se využívá audiovizuální techniky, je-li to technicky možné.

Podle navazující úpravy § 102 trestního řádu platí, že je-li dítě mladší 18 let vyslýcháno jako svědek o okolnostech, jejichž oživování v paměti by vzhledem k věku mohlo nepříznivě ovlivňovat jeho duševní a mravní vývoj, je třeba výslech provádět zvlášť šetrně a po obsahové stránce tak, aby výslech v dalším řízení zpravidla už nebylo třeba opakovat. K výslechu je nezbytné přibrat zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo jinou osobu mající zkušenosti s výchovou mládeže, která by se zřetelem na předmět výslechu a stupeň duševního vývoje vyslýcháného dítěte přispěla k správnému vedení výslechu. Může-li to přispět k správnému provedení výslechu, mohou být přibráni i rodiče dítěte. Osoby, které byly k výslechu přibrány, mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušování nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování v něm mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchané osoby.

V rámci prevence sekundární viktimizace dětí, jakožto zvlášť zranitelných obětí, byl v roce 2007 Ministerstvem vnitra realizován Program zřizování speciálních výslechových místností pro dětské oběti a svědky. Návazně proběhla školení pro specialisty využívající tyto speciální výslechové místnosti. Oblast psychologické pomoci obětem trestných činů je v rámci Policie ČR upravena závazným pokynem policejního prezidenta č. 97 ze dne 1. července 2010, o systému psychologické pomoci obětem trestné činnosti a obětem mimořádných událostí; získat odbornou způsobilost v oblasti sociálně-právní ochrany dětí jsou povinni rovněž sociální pracovníci krajských a obecních úřadů. Předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka jsou dány zákonem č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Další opatření se týkají řízení před soudem. Dle § 102 odst. 2 trestního řádu má v dalším řízení být taková osoba vyslechnuta znovu jen v nutných případech. V řízení před soudem je

také na podkladě rozhodnutí soudu možno provést důkaz přečtením protokolu nebo přehráním obrazového a zvukového záznamu pořízeného o výsledku provedeném prostřednictvím videokonferenčního zařízení. Podle § 200 odst. 1 může být při hlavním líčení veřejnost vyloučena, jestliže by veřejné projednání věci ohrozilo [...], mravnost nebo nerušený průběh jednání, anebo bezpečnost nebo jiný důležitý zájem svědků; k témuž účelu může předseda senátu učinit i jiná přiměřená opatření.

Hlava VIII – Záznam a uchovávání údajů

Článek 37 – Záznam a uchovávání národních údajů o odsouzených sexuálních delikventech

Strany se v Úmluvě zavazují, že za účelem prevence a stíhání trestných činů podle této Úmluvy zřídí systém sběru a uchovávání údajů o totožnosti a genetickém profilu osob odsouzených za trestné činy podle této Úmluvy. V České republice je takovým systémem Národní databáze DNA zřízená na základě závazného pokynu policejního prezidenta č. 88/2002, k naplňování, provozování a využívání Národní databáze DNA. Podle tohoto pokynu jsou údaje pachatelů příslušných trestných činů uschovány za současného dodržení požadavků na ochranu osobnosti a soukromí.

Za účelem splnění požadavku článku 37 odst. 2 Úmluvy sdělit orgán příslušný k činnosti podle předchozího odstavce je navrhováno následující oznámení:

„V souladu s článkem 37 odst. 2 Úmluvy Česká republika oznamuje, že jako instituci příslušnou ke sběru a uchovávání údajů o totožnosti a genetickém profilu osob odsouzených za trestné činy v souladu s článkem 37 odst. 1 Úmluvy určuje

Policejní prezidium České republiky
Strojnická 935/27
170 89 Praha 7
tel: 974 834 213
fax: 974 834 723
e-mail: omv.pp@mvcr.cz“

Hlava IX – Mezinárodní spolupráce

Článek 38 – Obecné zásady a opatření mezinárodní spolupráce

Tento článek obsahuje obecný závazek mezinárodní spolupráce v rámci existujících mezinárodních nástrojů a platforem za účelem předcházení a potírání pohlavního vykořisťování a sexuálního zneužívání dětí, za účelem ochrany a pomoci obětem a za účelem správného průběhu vyšetřování nebo řízení týkajících se trestných činů podle této Úmluvy.

Úmluva požaduje, aby strany umožnily obětem, na nichž byl spáchán trestný čin podle této Úmluvy mimo stát jejich bydliště, nahlásit spáchání trestného činu ve státě jeho spáchání a nemusely se tak vracet do státu svého bydliště. České policejní orgány jsou příslušné k vyšetřování všech činů spáchaných na území ČR bez ohledu na bydliště oběti. Jsou tak povinny přijmout a zabývat se trestním oznámením i od osob, jejichž bydliště je mimo ČR.

Hlava X – Kontrolní mechanismus

Kontrolu plnění Úmluvy zajišťuje obdobně jako u jiných úmluv Rady Evropy Výbor stran, který na svém druhém zasedání ve Štrasburku v březnu 2012 přijal Jednací řád. Podle jednacího řádu bude probíhat monitorování implementace Úmluvy v tematických celcích na základě dotazníku. Výbor stran sestaví zprávu o stavu implementace a v naléhavých případech má možnost sepsat zvláštní zprávu.

Hlava XI – Vztah k dalším mezinárodním instrumentům

Touto Úmluvou nejsou dotčena práva ani povinnosti vyplývající z jiných mezinárodních instrumentů, zejména z ustanovení Úmluvy OSN o právech dítěte a jejího Opčního protokolu týkajícího se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie. Cílem Úmluvy je ochranu založenou na existujících instrumentech rozvíjet a posilovat.

Hlavy XII a XIII – Změny a Závěrečná ustanovení

Poslední dvě hlavy obsahují ustanovení obvyklá pro úmluvy sjednávané v rámci Rady Evropy.

Závěr

Úmluva je v souladu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky, se závazky vyplývajícími z členství České republiky v Evropské unii, se závazky převzatými v rámci jiných platných smluv a s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva.

Úmluva upravuje záležitosti, jejichž úprava je vyhrazena zákonu, a proto se jedná o smlouvu prezidentskou, k jejíž ratifikaci je třeba souhlasu obou komor Parlamentu ČR ve smyslu článku 49 písm. e) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Úmluva vstoupí pro Českou republiku v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců od uložení ratifikační listiny depozitáři.

Z provádění Úmluvy nevzniknou České republice finanční závazky ani výdaje, které by vyžadovaly navýšení příslušných kapitol státního rozpočtu.

Ratifikace Úmluvy je v souladu se zahraničně-politickými zájmy České republiky, napomůže potírání sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání a rozšíří možnosti vzájemné justiční spolupráce v celosvětovém měřítku.

Vláda České republiky materiál vyslovila souhlas s podpisem předmětné úmluvy svým usnesením č. 400 ze dne 28. května 2014.

V Praze dne 9. září 2014

Předseda vlády
Mgr. Bohuslav Sobotka, v.r.

Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání

(přijata Výborem ministrů dne 12. července 2007 na zasedání náměstků ministrů)

Preamble

Členské státy Rady Evropy a další signatáři této úmluvy;

majíce na zřeteli, že cílem Rady Evropy je dosažení větší jednoty mezi jejími členy;

majíce na zřeteli, že každé dítě má nárok ze strany své rodiny, společnosti a státu na takovou míru ochrany, která odpovídá jeho postavení jako nezletilého;

konstatující, že sexuální vykořisťování dětí, zejména ve formě dětské pornografie a prostituce, a všechny formy pohlavního zneužívání včetně těch, ke kterým došlo v zahraničí, mají škodlivý vliv na psychosociální vývoj dětí;

konstatující, že sexuální vykořisťování a pohlavní zneužívání dětí dosáhlo zneklidňujících rozměrů, a to jak na národní, tak i mezinárodní úrovni, zejména s ohledem na vzrůstající používání informačních a komunikačních technologií (ICT) dětmi i pachateli, a že prevence a potírání takového sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání vyžaduje mezinárodní spolupráci;

majíce na zřeteli, že blaho a zájmy dětí jsou základními hodnotami, které sdílí všechny členské státy a musí být podporovány bez jakékoli diskriminace;

připomínající Akční plán přijatý na třetím vrcholném setkání nejvyšších představitelů států a vlád Rady Evropy (Varšava, 16. - 17. května 2005), který vyzývá k tvorbě opatření směřujících k zastavení sexuálního vykořisťování dětí;

připomínající zejména doporučení Výboru ministrů č. Rec(91) 11 o sexuálním vykořisťování, pornografii, prostituci a obchodu s dětmi a mladistvými a doporučení Rec(2001)16 o ochraně dětí před sexuálním vykořisťováním, dále Úmluvu o počítačové kriminalitě (CETS č. 185), zvláště pak článek 9 této úmluvy, a Úmluvu Rady Evropy o opatřeních proti obchodu s lidmi (CETS č. 197);

majíce na paměti Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (1950, ETS č. 5), revidovanou Evropskou sociální chartu (1996, STE č. 163), a Evropskou úmluvu o výkonu práv dětí (1996, ETS č. 160);

majíce taktéž na mysli Úmluvu o právech dítěte, zejména její článek 34, Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie a Protokolu o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, doplňujícího Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, stejně jako Úmluvu Mezinárodní organizace práce o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorších forem dětské práce;

majíce na paměti Rámcové rozhodnutí Rady Evropské unie o boji proti sexuálnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii (2004/68/SVV), Rámcové rozhodnutí Rady Evropské Unie o postavení obětí v trestním řízení (2001/220/SVV) a Rámcové rozhodnutí Rady Evropské unie o boji proti obchodování s lidmi (2002/629/SVV);

berouce náležitý ohled na relevantní mezinárodní instrumenty a programy v této oblasti, zejména na Stockholmskou deklaraci a Akční program přijaté na 1. Světovém kongresu proti sexuálnímu vykořisťování dětí pro obchodní účely (27. - 31. srpna 1966); globálně platný závazek z Yokahamy, přijatý na 2. světovém kongresu proti sexuálnímu vykořisťování dětí pro obchodní účely (17. - 20. prosince 2001), na Budapešťský závazek a Akční plán přijaté na přípravné konferenci ke 2. Světovému kongresu proti sexuálnímu vykořisťování dětí pro obchodní účely (20. - 21. listopadu 2001), na Usnesení přijaté Valným shromážděním Organizace spojených národů S-27/2 „Svět pro děti“ a tříletý program „Budovat Evropu pro děti a s nimi“ přijatý na třetím Vrcholném setkání a vyhlášený na Konferenci v Monaku (4. - 5. dubna 2006);

odhodlání účinně přispět k realizaci společného cíle ochránit děti před sexuálním vykořisťováním a pohlavním zneužíváním, ať již bylo spácháno kýmkoliv, a poskytnout pomoc obětem;

berouce v úvahu nutnost vytvořit srozumitelný mezinárodní instrument zaměřený na aspekty prevence, ochrany a trestního práva v oblasti boje proti všem formám sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí, a dávající vzniknout zvláštnímu systému kontroly;

se dohodli na následujícím:

Hlava I – Účel, zásada nediskriminace a vymezení pojmů

Článek 1 – Účel

1. Účelem této úmluvy je:

- a) předcházet a potírat sexuální vykořisťování a pohlavní zneužívání dětí;
- b) chránit práva dětských obětí sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání;
- c) podporovat národní a mezinárodní spolupráci proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí.

2. Tato úmluva zakládá zvláštní systém kontroly, za účelem zajištění účinné realizace jejích ustanovení stranami.

Článek 2 – Zásada nediskriminace

Realizace této úmluvy stranami, zvláště prospěch z opatření ochrany práv obětí, musí být zajištěna bez jakékoli diskriminace, zejména diskriminace na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, sexuální orientace, zdravotního stavu, zdravotního postižení nebo jiného postavení.

Článek 3 – Vymezení pojmů

Pro účely této úmluvy se rozumí:

- a) „dítětem“ každá osoba mladší osmnácti let;
- b) „sexuálním vykořisťováním a pohlavním zneužíváním dětí“ chování zmíněné v člancích 18 až 23 této úmluvy;
- c) „obětí“ jakékoli dítě, které se stalo objektem sexuálního vykořisťování nebo pohlavního zneužívání.

Hlava II – Preventivní opatření

Článek 4 – Zásady

Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby předešla všem formám sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí a aby zajistila jejich ochranu.

Článek 5 – Nábor, vzdělávání a zvyšování povědomí osob pracujících s dětmi

1. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná ke zvyšování povědomí o ochraně a právech dětí u osob, které přicházejí pravidelně do kontaktu s dětmi v oblasti výchovy a vzdělávání, zdraví, sociální ochrany, soudnictví, orgánů činných v trestním řízení i v oblasti sportu, kultury a využití volného času.
2. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby osoby uvedené v odstavci 1 byly odpovídajícím způsobem obeznámeny o sexuálním vykořisťování a pohlavním zneužívání dětí a měly k dispozici prostředky potřebné k jejich odhalování a o možnostech uvedených v článku 12, odstavci 1.
3. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby zajistila, že k povoláním, která přicházejí obvykle do častého kontaktu s dětmi, mají přístup pouze osoby, u kterých se lze přesvědčit, že nebyly odsouzeny pro trestné činy sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí.

Článek 6 – Vzdělávání dětí

Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby děti v průběhu základního a středního vzdělávání byly informovány o nebezpečí sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání a o prostředcích ochrany odpovídajících jejich úrovni vývoje. Takové informace, poskytované ve vhodných případech ve spolupráci s rodiči, budou předávány v širším kontextu informací o pohlavním životě se zvláštním důrazem na nebezpečí vyplývající z používání nových informačních a komunikačních technologií.

Článek 7 – Preventivní intervenční programy nebo opatření

Každá strana bude dbát na to, aby osoby, které mají obavu, že by mohly spáchat trestný čin stanovený touto úmluvou, měly, je-li to vhodné, přístup k účinným intervenčním programům nebo opatřením určeným k vyhodnocení a předcházení riziku spáchání trestné činnosti.

Článek 8 - Opatření pro veřejnost

1. Každá strana bude podporovat a organizovat kampaně zvyšující povědomí veřejnosti a informující o sexuálním vykořisťování a pohlavním zneužívání dětí a o možných preventivních opatřeních.
2. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k předcházení a zamezení šíření materiálů propagujících trestné činy stanovené touto úmluvou.

Článek 9 – Účast dětí, soukromého sektoru, sdělovacích prostředků a občanské společnosti

1. Každá strana bude podporovat účast dětí, s ohledem na jejich stupeň vývoje, na vytváření a realizaci politik, veřejných a dalších programů boje proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí.
2. Každá strana bude podporovat soukromý sektor, zejména sektory informačních a komunikačních technologií, cestovního ruchu a turismu, bankovní a finanční sektor i občanskou společnost v účasti na vytváření a realizaci politik prevence sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí a implementaci interních norem v rámci vnitřních předpisů nebo sdílené normotvorby.
3. Každá strana, s ohledem na nezávislost sdělovacích prostředků, bude podporovat sdělovací prostředky, aby předávaly vhodné informace o všech aspektech sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí.
4. Každá strana bude podporovat financování projektů a programů občanské společnosti, včetně zakládání fondů tam, kde je to vhodné, zaměřených na prevenci a ochranu dětí před sexuálním vykořisťováním a pohlavním zneužíváním.

Hlava III – Specializované orgány a koordinační organizace

Článek 10 – Národní opatření koordinace a spolupráce

1. Každá strana přijme nezbytná opatření k zajištění koordinace na národní nebo regionální úrovni mezi různými organizacemi činnými v oblasti ochrany dětí, prevence a boje proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí, a to zejména v oblasti výchovy a vzdělávání, zdraví, sociálních služeb, orgánů činných v trestním řízení a soudních orgánů.
2. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byly zřízeny nebo určeny:
 - a) národní nebo regionální instituce, nadané nezávislou působností, které budou prosazovat a chránit práva dětí s tím, že zajistí zdroje financování a vymezí konkrétní povinnosti těchto institucí;

b) systémy sběru dat a informací na národní a regionální úrovni, umožňující, při dodržení požadavků na ochranu osobních údajů a ve spolupráci s občanskou společností, sledování a vyhodnocování sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí.

3. Každá strana bude podporovat spolupráci mezi odpovědnými státními orgány, občanskou společností a soukromým sektorem za účelem lepšího předcházení a potírání sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí.

Hlava IV – Prostředky ochrany a pomoc obětem

Článek 11 – Zásady

1. Každá strana zavede účinné sociální programy a vytvoří mezioborové struktury za účelem poskytování nezbytné pomoci obětem, jejich blízkým příbuzným a těm, jimž byly svěřeny do péče.

2. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby oběti, jejíž věk je nejistý a kterou lze důvodně považovat za dítě, byly poskytnuty prostředky ochrany a pomoci, které jsou jinak poskytovány dítěti, do doby, než je její skutečný věk zjištěn.

Článek 12 – Oznámení podezření na sexuální vykořisťování nebo pohlavní zneužívání

1. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby pravidla zachování mlčenlivosti, stanovená vnitrostátními předpisy, uložená osobám, které v rámci své profese přicházejí do kontaktu s dětmi, nebránila těmto osobám informovat orgány odpovědné za ochranu dětí o jakékoliv situaci, kdy mají důvodné podezření, že je dítě obětí sexuálního vykořisťování nebo pohlavního zneužívání.

2. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby všechny osoby, které vědí nebo se v dobré víře domnívají, že došlo k sexuálnímu vykořisťování nebo pohlavnímu zneužívání dětí, byly motivovány k oznámení takových skutečností příslušným orgánům.

Článek 13 – Linky důvěry

Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby podpořila a podnítila vznik informačních služeb, jako např. telefonních nebo internetových linek důvěry, poskytujících tazatelům poradenství s ohledem na zásady důvěrnosti a anonymity.

Článek 14 – Pomoc obětem

1. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k zajištění pomoci obětem dosáhnout krátkodobého i dlouhodobého fyzického a psychosociálního zotavení. Opatření přijatá v souladu s tímto odstavcem budou řádně zohledňovat názory, potřeby a zájmy dítěte.

2. Každá strana přijme v souladu s vnitrostátními předpisy opatření ke spolupráci s nevládními organizacemi a dalšími kompetentními organizacemi občanské společnosti, které poskytují pomoc obětem.

3. Pokud jsou rodiče nebo osoby, které mají dítě ve své péči, zapojeni do činností spojených s jeho sexuálním vykořisťováním nebo pohlavním zneužíváním, budou opatření přijatá v souladu se zásadami uvedenými v článku 11 odstavci 1 zahrnovat možnost:

- vykázat domnělého pachatele;
- odebrat oběť z jejího rodinného prostředí.

Podmínky a délka odebrání dítěte musí být v souladu s jeho nejlepším zájmem.

4. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k zajištění terapeutické péče pro osoby blízké oběti, je-li to vhodné, zejména pokud jde o akutní psychologickou pomoc.

Hlava V – Intervenční programy nebo opatření

Článek 15 – Obecné zásady

1. Každá strana bude v souladu s vnitrostátními předpisy zajišťovat a rozvíjet účinné programy nebo účinná intervenční opatření pro osoby uvedené v článku 16 odstavci 1 a 2, s cílem předcházet nebezpečí a snižovat rizika recidivy sexuálně motivovaných trestných činů páchaných na dětech. Takové programy nebo opatření budou dostupné po celou dobu trestního řízení, v rámci vězeňského prostředí i mimo něj, a to v souladu s podmínkami stanovenými vnitrostátními předpisy.

2. Každá strana v souladu s vnitrostátními předpisy zajistí a bude podporovat rozvoj partnerství a dalších forem spolupráce mezi příslušnými orgány, zejména zdravotnickými zařízeními a sociálními, soudními a dalšími orgány a institucemi, odpovědnými za péči o osoby uvedené v článku 16 odstavci 1 a 2.

3. Každá strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí vyhodnocování nebezpečí a rizik možné recidivy trestných činů stanovených touto úmluvou u osob uvedených v článku 16, odstavci 1 a 2, a to s cílem stanovit vhodná opatření.

4. Každá strana v souladu s vnitrostátními předpisy zajistí vyhodnocování účinnosti uplatněných programů a opatření.

Článek 16 – Adresáti intervenčních programů a opatření

1. Každá strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy a při zachování zásady presumpce nevinny zajistí přístup osob stíhaných za trestný čin stanovený touto úmluvou k programům nebo opatřením uvedeným v článku 15 odstavci 1, a to za podmínek, které neporušují právo na obhajobu a právo na spravedlivý a nestranný proces, a ani s ním nejsou v rozporu.

2. Každá strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí přístup osob odsouzených za trestné činy stanovené touto úmluvou k programům nebo opatřením uvedeným v článku 15 odstavci 1.

3. Každá strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí, aby intervenční programy nebo opatření byly vytvořeny nebo upraveny tak, aby odpovídaly zvláštním vývojovým požadavkům dětí, které se dopustily sexuálně motivovaného trestného činu, včetně dětí, které ještě nedosáhly věku trestní odpovědnosti, s cílem léčit jejich problémy sexuálního chování.

Článek 17 – Informace a souhlas

1. Každá strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí, aby osoby uvedené v článku 16, kterým jsou navrženy intervenční opatření nebo programy, byly plně informovány o důvodech takového návrhu, a aby se navrženého programu nebo opatření účastnili za podmínky souhlasu založeného na plné znalosti faktů.

2. Každá strana v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí, aby osoby, kterým jsou programy nebo opatření nabízeny, je mohly odmítnout; a jedná-li se o osoby odsouzené, aby tyto byly informovány o možných důsledcích takového odmítnutí.

Hlava VI – Trestní právo hmotné

Článek 18 – Pohlavní zneužití

1. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost následujícího úmyslného jednání:

a) účast na sexuálních praktikách s dítětem, které podle vnitrostátních předpisů nedosáhlo zákonem stanoveného věku pro sexuální praktiky;

b) účast na sexuálních praktikách s dítětem pokud:

- je použito nátlaku, síly nebo pohrůžek; nebo

- dojde ke zneužití dítěte z pozice požívané důvěry, nadřízenosti nebo vlivu nad dítětem, a to i v rodině; anebo

- dojde ke zneužití dítěte v obzvláště zranitelné situaci, zejména pokud se jedná o dítě s mentálním či fyzickým postižením, či dítě ve stavu závislosti.

2. Pro účely použití odstavce 1 stanoví věk, pod který je zakázána účast na sexuálních praktikách s dítětem.

3. Cílem ustanovení článku 18 odstavce 1 a) není dotčena úprava konsensuálních sexuálních praktik mezi nezletilými.

Článek 19 – Trestné činy spojené s dětskou prostitucí

1. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost následujícího úmyslného jednání:

- a) zjednání dítěte k prostituci a přiměnění dítěte k prostituci;
- b) nucení dítěte k prostituci nebo kořistění z takového jednání nebo jiné vykořisťování dítěte za obdobným účelem;
- c) nákup sexuálních služeb dětí (využití dětské prostitutky).

2. Pro účely tohoto článku se „dětskou prostitucí“ rozumí zneužívání dítěte k sexuálním praktikám, kdy jsou za účast dítěte na sexuálních praktikách poskytovány či slibovány peníze nebo jiné odměny, platby či výhody, bez ohledu na to, zda jsou tyto odměny, peníze, přísliby nebo výhody poskytovány dítěti nebo třetí osobě.

Článek 20 – Trestné činy týkající se dětské pornografie

1. Každá strana přijme legislativní nebo jiná nezbytná opatření s cílem učinit trestnými následující úmyslná jednání, pokud jsou činěna v rozporu s právem:

- a) výroba dětské pornografie;
- b) nabízení a zpřístupňování dětské pornografie;
- c) šíření a předávání dětské pornografie;
- d) získávání a zprostředkování dětské pornografie;
- e) držení dětské pornografie;
- f) vědomé získávání přístupu k dětské pornografii prostřednictvím komunikačních a informačních technologií.

2. Pro účely tohoto článku se „dětskou pornografií“ rozumí jakýkoli materiál, který vizuálně zobrazuje dítě, které se účastní skutečného nebo předstíraného sexuálně explicitního jednání nebo jakékoli zobrazení pohlavních orgánů dítěte k primárně sexuálním účelům.

3. Každá strana si může vyhradit právo neuplatnit plně nebo zčásti odstavec 1 písmeno a) a e) týkající se výroby a držení pornografického materiálu:

- založeného výhradně na simulovaných zobrazeních nebo realistických znázorněních neexistujícího dítěte;
- v němž účinkují děti, které dosáhly věku určeného na základě článku 18 odstavce 2, pokud jsou tato zobrazení vyráběna a držena jimi samými s jejich souhlasem a pouze pro jejich soukromé účely.

4. Každá strana si může vyhradit právo neuplatnit plně nebo zčásti ustanovení odstavce 1 písmene f).

Článek 21 – Trestné činy týkající se účasti dítěte na pornografických představeních

1. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost následujícího úmyslného jednání::

a) zjednání účasti dítěte na pornografických představeních nebo přiměnění dítěte k účasti na těchto představeních;

b) nucení dítěte k účasti na pornografických představeních nebo kořistění z takového jednání nebo jiné vykořisťování dítěte za obdobným účelem;

c) vědomá účast na pornografických představeních, kde vystupují děti.

2. Každá strana si může vyhradit právo omezit uplatnění odstavce 1 písmene c) na situace, kdy dítě bylo najímáno nebo nuceno podle odstavce 1 písmene a) nebo b).

Článek 22 - Ohrožování výchovy dětí

Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost úmyslného přiměnění dítěte, které nedosáhlo věku určeného na základě článku 18 odstavce 2, k přítomnosti u pohlavního zneužívání nebo sexuálních aktivit za účelem sexuálního uspokojení, i když se takových praktik samo nemusí účastnit.

Článek 23 – Svádění dětí za sexuálními účely

Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost úmyslného návrhu dospělé osoby dítěti, které nedosáhlo věku určeného na základě článku 18 odstavce 2, prostřednictvím komunikačních a informačních technologií, k setkání za účelem spáchání trestného činu podle článku 18 odstavce 1 písmene a) nebo článku 20 odstavce 1 písmene a) na dítěti, pokud po tomto návrhu následovalo jednání přímo směřující k uskutečnění takového setkání.

Článek 24 Účastenství a pokus

1. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost jakékoliv úmyslné formy účastenství na spáchání trestného činu podle této úmluvy.

2 Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby byla zajištěna trestnost úmyslného pokusu spáchat trestný čin podle této úmluvy.

3. Každá strana si vyhrazuje právo neuplatnit zcela nebo jen zčásti ustanovení odstavce 2 na trestné činy podle článku 20 odstavce 1 písmen b), d), e) a f) a článku 21 odstavce 1 písmene c), článku 22 a článku 23.

Článek 25 – Působnost

Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby rozsah působnosti zahrnoval jakékoliv trestné činy podle této úmluvy, pokud byl takový čin spáchán:

- a) na území této strany; nebo
- b) na palubě lodi plující pod vlajkou této strany; nebo
- c) na palubě letadla registrovaného podle práva této strany; nebo
- d) občanem této strany; nebo
- e) osobou, která má obvyklé bydliště na území této strany.

2. Každá strana bude usilovat o přijetí legislativních nebo jiných opatření, která budou nezbytná k tomu, aby rozsah působnosti zahrnoval jakékoliv trestné činy podle této úmluvy, pokud byl trestný čin spáchán na občanovi nebo osobě mající obvyklé bydliště na území této strany.

3. Každá strana může při podpisu nebo uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či přistoupení, nebo v prohlášení zaslaném generálnímu tajemníkovi Rady Evropy upřesnit, že si vyhrazuje právo nevyužít nebo využít pouze ve zvláštních případech pravidla podle odstavce 1 písmene e) tohoto článku nebo že využití tohoto pravidla podmiňuje.

4. Pro stíhání trestných činů podle článků 18, 19, 20 odstavce 1 písmene a) a článku 21 odstavce 1 písmen a) a b) této úmluvy, přijme každá strana taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby působnost podle odstavce 1 písmene d) nebyla podmíněna skutečností, že jsou tyto činy trestné také v místě, kde byly spáchány.

5. Každá strana může při podpisu nebo uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či přistoupení, nebo v prohlášení zaslaném generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlásit, že si vyhrazuje právo omezit použití odstavce 4 tohoto článku, pokud se jedná o trestné činy podle článku 18 odstavce b), druhá a třetí odrážka, na případy, kdy má osoba obvyklé bydliště na území této strany.

6. Pro stíhání trestných činů podle článků 18, 19, 20 odstavce 1 písmene a) a článku 21 této úmluvy, přijme každá strana taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby rozsah její působnosti podle odstavce 1 písmen d) a e) nebyl podmíněn tím, že trestnímu stíhání předcházelo oznámení oběti nebo státu, ve kterém byly spáchány trestné činy.

7. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k založení působnosti ve vztahu k trestným činům podle této úmluvy, pokud se pachatel nachází na území této strany a tato ho nevydá druhé straně pouze z důvodu jeho/její státní příslušnosti.

8. Pokud více než jedna strana dovozuje působnost ve vztahu k domnělým trestným činům podle této úmluvy, dotčené strany budou, je-li to vhodné, konzultovat tuto otázku s cílem zvolení nejvhodnějšího místa stíhání.

9. Aniž jsou dotčena obecná pravidla mezinárodního práva, tato úmluva nevylučuje výkon trestněprávní působnosti strany v souladu s jejími vnitrostátními právními předpisy.

Článek 26 - Odpovědnost právnických osob

1. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby zajistila, že právnická osoba může být učiněna odpovědnou za trestný čin ustavený podle této úmluvy,

spáchaný v její prospěch jakoukoli fyzickou osobou, která v ní má vedoucí postavení, ať již jedná samostatně nebo jako člen orgánu této právnické osoby, na základě:

- (a) pravomoci jednat navenek jménem právnické osoby;
- (b) pravomoci přijímat rozhodnutí jménem právnické osoby;
- (c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci právnické osoby.

2. Kromě případů, na něž se již vztahují ustanovení v odstavci 1, podnikne každá strana nezbytná opatření pro zajištění toho, že právnická osoba může být uznána odpovědnou v případech, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany fyzické osoby zmíněné v odstavci 1 umožnil spáchání trestného činu, ustaveného v souladu s touto úmluvou, ve prospěch této právnické osoby fyzickou osobou jednající v rámci její pravomoci.

3. Podle právních principů strany může být odpovědnost právnické osoby trestní, občanskoprávní nebo správní.

4. Tato odpovědnost nebude mít vliv na trestní odpovědnost fyzických osob, které trestný čin spáchaly.

Článek 27 – Sankce a opatření

1. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby za spáchání trestných činů uvedených v této úmluvě bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce, s ohledem na závažnosti trestných činů. Tyto sankce zahrnují možnost uložit trest odnětí svobody ve výši, která zakládá důvod pro vydání osoby do cizího státu.

2. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby za spáchání trestných činů uvedených v článku 26 bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce, které zahrnují peněžité pokuty trestněprávní nebo jiné povahy, a mohou zahrnovat i jiná opatření, zejména:

- a) odebrání oprávnění pobírat veřejné výhody nebo podpory;
- b) dočasný nebo trvalý zákaz provozování obchodní činnosti;
- c) uložení soudního dohledu;
- d) zrušení rozhodnutím soudu.

3. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k:

a) umožnění zajištění a propadnutí:

- věcí, dokumentů a dalších materiálních prostředků použitých ke spáchání trestných činů podle této úmluvy nebo k usnadnění jejich spáchání;

- výnosů z těchto trestných činů nebo zajištění a zabavení věci, jejíž hodnota odpovídá těmto výnosům;

b) umožnění dočasného nebo trvalého uzavření provozoven použitých ke spáchání trestných činů podle této úmluvy, aniž by byla dotčena práva třetích osob v dobré víře, nebo dočasnému či trvalému zákazu pachatelům těchto trestných činů vykonávat zaměstnání nebo dobrovolnickou činnost v oboru, kde přicházejí do styku s dětmi a v rámci jejichž výkonu byly tyto trestné činy spáchány.

4. Každá strana může přijmout další nezbytná opatření vůči pachatelům trestných činů, jako např. zbavení rodičovských práv nebo monitorování nebo dohled nad odsouzenými osobami.

5. Každá strana může stanovit, že výnosy z trestné činnosti nebo propadnutý majetek podle tohoto článku mohou být převedeny do speciálního fondu určeného k financování programů prevence a pomoci obětem trestných činů podle této úmluvy.

Článek 28 – Přitěžující okolnosti

Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby následující skutečnosti, pokud již nejsou zahrnuty do skutkové podstaty trestného činu, mohly být v souladu s příslušnými ustanoveními vnitrostátního práva brány v úvahu jako přitěžující okolnosti při ukládání trestů u trestných činů podle této úmluvy:

- a) trestným činem byla oběti způsobena vážná fyzická nebo psychická újma;
- b) trestnému činu předcházelo nebo byl provázen mučením nebo hrubým násilím;
- c) trestný čin byl spáchán vůči zvláště zranitelné oběti;
- d) trestný čin byl spáchán členem rodiny, osobou, která žije s dítětem v jedné domácnosti, nebo osobou, která zneužila svého postavení;
- e) trestný čin byl spáchán společným jednáním více pachatelů;
- f) trestný čin byl spáchán v rámci organizované zločinecké skupiny;
- g) pachatel byl již dříve odsouzen za skutky téže povahy.

Článek 29 – Předešlá odsouzení

Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby v rámci uložení trestu bylo možné zohlednit konečné odsuzující rozsudky vydané druhou stranou za trestné činy podle této úmluvy.

Hlava VII – Vyšetřování, trestní stíhání a procesní právo

Článek 30 – Zásady

1. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby vyšetřování a trestní řízení probíhalo v nejlepším zájmu dítěte a s respektem k jeho právům.

2. Každá strana přijme ochranný přístup k obětem, zajišťující, aby vyšetřování a trestní řízení nezhoršilo trauma utrpěné dítětem a po ukončení trestního řízení byla v případě potřeby poskytnuta pomoc.

3. Každá strana zajistí, aby vyšetřování a trestní stíhání probíhaly jako přednostní řízení bez jakéhokoliv neodůvodněného zdržení.

4. Každá strana zajistí, aby opatřeními přijatými podle této hlavy nebylo dotčeno právo na obhajobu a požadavek na spravedlivý a nestranný proces podle článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

5. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná, v souladu se základními zásadami vnitrostátního práva, a která:

- zaručí účinné vyšetřování a trestní stíhání trestných činů podle této úmluvy, umožňující, je-li to potřeba, tajné operace;

- umožní, aby útvary nebo služby odpovědné za vyšetřování mohly identifikovat oběti trestných činů podle článku 20, zejména použitím analýzy materiálů dětské pornografie, jako např. fotografií, audiovizuálních nahrávek, přístupným, šířeným a předávaným komunikačními a informačními technologiemi.

Článek 31 – Obecná opatření ochrany

1. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k ochraně práv a zájmu obětí, včetně zajištění jejich zvláštních potřeb jako svědků, ve všech fázích vyšetřování a trestního řízení, zejména tím, že:

- a) je poučí o jejich právech a službách, které jim jsou k dispozici, vyjma případů, kdy si nepřejí takové informace dostávat, o vypořádání se s jejich stížnostmi, bodech obžaloby, o obecném průběhu vyšetřování nebo řízení a jejich roli v rámci řízení i o výsledcích řízení v jejich věci;

- b) zajistí, aby alespoň v případech, kdy by oběti a jejich rodiny mohly být vystaveny nebezpečí, byly tyto informovány, zdali stíhaná nebo odsouzená osoba byla částečně nebo úplně osvobozena;

- c) jim v rámci pravidel vnitrostátního práva poskytnou možnost být slyšeni, předložit důkazní prostředky a zvolit formu vyjádření jejich potřeb a názorů pohledů na věc, a to přímo nebo prostřednictvím prostředníka, a tato vzít do úvahy;

- d) jim poskytnou odpovídající pomoc tak, aby jejich práva a zájmy byly náležitě zajištěny a zohledněny;

- e) ochrání jejich soukromí, totožnosti a podobu a přijmou opatření podle vnitrostátního práva, aby se předešlo veřejnému šíření informací, které by mohly vést k jejich identifikaci;

- f) zajistí bezpečnost obětí, jejich rodin a svědků svědčících v jejich prospěch před nebezpečím zastrasování, odplaty a opakované viktimizace obětí;

- g) zajistí, aby se oběti a pachatele trestných činů nedostali do přímého kontaktu ve vyšetřovacích služebnách a soudních místnostech, vyjma případů, kdy odpovědné orgány rozhodly opačně s ohledem

na nejlepší zájem dítěte, nebo pokud takový kontakt je nezbytný pro účely vyšetřování nebo trestního řízení.

2. Každá strana zajistí obětem od prvního kontaktu s odpovědnými orgány přístup k informacím o odpovídajícím soudním a správním řízení.

3. Každá strana zajistí v případě oprávněné potřeby bezplatný přístup oběti k právní pomoci, v případě, že oběť může mít postavení účastníka trestního řízení.

4. Každá strana zajistí možnost, aby soudní orgán mohl stanovit zvláštního zástupce oběti, v případě že podle vnitrostátního práva může tato mít postavení účastníka trestního řízení a osoby nadané rodičovskými právy nemohou dítě z důvodu střetu zájmů zastupovat.

5. Každá strana poskytne prostřednictvím legislativních nebo jiných opatření a v souladu s podmínkami stanovenými vnitrostátním právem možnosti skupinám, nadacím, asociacím, vládním a nevládním organizacím poskytovat pomoc a/nebo podporovat oběti, vyjádří-li s tím tyto souhlas, v rámci trestního řízení týkajícího se trestných činů podle této úmluvy.

6. Každá strana zajistí, aby informace předávané oběti podle ustanovení tohoto článku byly předávány způsobem zohledňujícím věk, úroveň vyspělosti a jazyk, kterému tyto rozumí.

Článek 32 – Zahájení řízení

Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby vyšetřování nebo trestní stíhání trestných činů podle této úmluvy nebylo podmíněno oznámením nebo obviněním ze strany oběti, a aby se v trestním řízení mohlo pokračovat i tehdy, pokud oběť svou výpověď stáhla.

Článek 33 – Promlčení

Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby promlčení lhůta pro zahájení trestního řízení stanoveného podle článků 18, 19 odstavce 1 písmen a) a b) a článku 21 odstavce 1 písmen a) a b) trvala dostatečně dlouhou dobu, tak aby bylo možné zahájit řízení poté, co oběť dosáhla zletilosti, přičemž bude délka této doby úměrná závažnost příslušného trestného činu.

Článek 34 – Vyšetřování

1. Každá strana přijme taková nezbytná opatření, aby zajistila, že osoby, útvary a služby odpovědné za vyšetřování budou specializovány na boj proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí anebo jsou pro tyto účely vyškoleny určené osoby. Tyto útvary a služby budou mít k dispozici odpovídající finanční zdroje.

2. Každá strana se zavazuje přijmout taková legislativní nebo jiná nezbytná opatření, aby nejistota v případě stanovení skutečného věku oběti nebránila zahájení trestního vyšetřování.

Článek 35 – Výslech dítěte

1. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná nezbytná opatření, aby zajistila, že:
 - a) výsledky dětí proběhnou bez zbytečného prodlení poté, co byly skutečnosti oznámeny příslušným orgánům;
 - b) v případě potřeby proběhnou výsledky dětí v prostorách určených nebo upravených pro tyto účely;
 - c) výsledky dětí budou prováděny odborníky vyškolenými k tomuto účelu;
 - d) kdy je to možné a vhodné provedou všechny výsledky dítěte tytéž osoby;
 - e) počet výsledků bude co nejnižší a výsledky budou prováděny pouze tehdy, pokud je to naprosto nezbytné pro účely trestního řízení;
 - f) dítě může být doprovázeno svým právním zástupcem nebo případně dospělou osobou podle svého výběru, vyjma případů, kdy v souvislosti s touto osobou bylo přijato odůvodněné rozhodnutí v opačném smyslu.
2. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná nezbytná opatření, aby mohly být všechny výsledky oběti nebo případně dítěte, které vystupuje jako svědek, zaznamenány na video, a aby tyto videozáznamy mohly být v souladu s ustanoveními vnitrostátního práva použity jako důkazy při soudním řízení.
3. V případech, kdy je věk oběti nejistý a lze ji důvodně považovat za dítě, použijí se opatření podle ustanovení odstavců 1 a 2, než bude její skutečný věk zjištěn.

Článek 36 – Řízení před trestním soudem

1. Každá strana přijme taková legislativní a jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby s ohledem na pravidla, kterými se řídí nezávislost výkonu právních povolání, bylo zajištěno vzdělávání týkající se práv dětí, sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí a takové vzdělávání bylo dostupné pro všechny osoby činné v trestním řízení, zejména soudce, státní zástupce a advokáty.
2. Každá strana se zavazuje přijmout taková legislativní nebo jiná nezbytná opatření, v souladu s pravidly vnitrostátního práva k tomu, aby:
 - a) soudce mohl nařídít neveřejné jednání;
 - b) výslech oběti mohl proběhnout, aniž by tato byla přítomna v soudní síni, především s využitím vhodných komunikačních technologií.

Hlava VIII – Záznam a uchování údajů

Článek 37 – Záznam a uchování národních údajů o odsouzených sexuálních delikventech

1. Za účelem prevence a stíhání trestných činů naplňujících skutkové podstaty podle této úmluvy, každá strana přijme legislativní nebo jiná opatření nezbytná pro sběr a uchování, v souladu s příslušnými ustanoveními o ochraně osobních údajů a odpovídajícími pravidly a zárukami uvedenými

v právních předpisech daného státu, údajů o totožnosti a genetickém profilu (DNA) osob odsouzených za trestné činy podle této úmluvy.

2. Každá strana při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení či přistoupení sdělí generálnímu tajemníkovi Rady Evropy název a adresu centrálního vnitrostátního orgánu odpovědného ve věcech uvedených v odstavci 1.

3. Každá strana přijme taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby informace uvedené v odstavci 1 mohly být předány kompetentním orgánům druhé strany, v souladu s podmínkami stanovených vnitrostátními právními předpisy a příslušnými mezinárodními instrumenty.

Hlava IX – Mezinárodní spolupráce

Článek 38 – Obecné zásady a opatření mezinárodní spolupráce

1. Všechny strany budou vzájemně spolupracovat, v souladu s ustanoveními této úmluvy při použití příslušných použitelných mezinárodních a regionálních instrumentů, pravidel založených na jednotných nebo recipročních úpravách právních předpisů a vnitrostátního práva, v co největším rozsahu, za účelem:

a) předcházení a potírání sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí;

b) ochrany a pomoci obětem;

c) vyšetřování nebo řízení týkajících se trestných činů podle této úmluvy.

2. Každá strana se zavazuje přijmout taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby oběti trestných činů podle této úmluvy a spáchaných na území jiné strany, než té kde pobývají, mohly podávat stížnost u odpovědných orgánů státu bydliště.

3. Pokud strana, která váže vzájemnou pomoc ve věcech trestních nebo vydání na existenci uzavřené smlouvy, obdrží žádost o vzájemnou pomoc nebo vydání od strany, se kterou neuzavřela obdobnou smlouvu, tato strana může pokládat tuto úmluvu za právní základ pro vzájemnou pomoc ve věcech trestních nebo pro vydání ve věcech trestných činů podle této úmluvy.

4. Každá strana bude ve vhodných případech prosazovat zařazení prevence a potírání sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání dětí do programů rozvojové spolupráce třetím zemím.

Hlava X – Kontrolní mechanismus

Článek 39 – Výbor stran

1. Výbor stran se skládá ze zástupců stran úmluvy.

2. Výbor stran svolává generální tajemník Rady Evropy. První zasedání výboru se uskuteční do roka ode dne, kdy tato úmluva vstoupila v platnost pro desátého signatáře, který ji ratifikoval. Následně se pak zasedání bude konat kdykoliv, kdy o to generálního tajemníka požádá alespoň jedna třetina stran.
3. Výbor stran přijme vlastní jednací řád.

Článek 40 – Ostatní zástupci

1. Parlamentní shromáždění Rady Evropy, komisař pro lidská práva, Evropský výbor pro trestní problematiku (CDPC) a další příslušné mezivládní výbory Rady Evropy určí své zástupce ve Výboru stran.
2. Výbor ministrů může vyzvat ostatní orgány Rady Evropy, aby na základě konzultací s Výborem stran určily svého zástupce.
3. Zástupci občanské společnosti a zejména zástupci nevládních organizací mohou být přijati jako pozorovatelé Výboru stran postupem stanoveným příslušnými pravidly Rady Evropy.
4. Zástupci určení podle odstavců 1 až 3 se účastní na zasedání Výboru stran bez volebního práva.

Článek 41 – Funkce Výboru stran

1. Výbor stran dbá na provádění této úmluvy. Jednací řád Výboru stran určí proces hodnocení provádění této úmluvy.
2. Výbor stran bude usnadňovat sběr, analýzu a výměnu informací, zkušeností a příkladů dobré praxe mezi státy za účelem zvýšení jejich schopnosti předcházet sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání dětí a jejich potírání.
3. Úkolem Výboru stran je též, tam kde to je vhodné:
 - a) usnadňovat účinné používání a provádění této úmluvy, včetně identifikace jakýchkoliv problémů a účinků jakýchkoliv prohlášení nebo výhrad učiněných podle této úmluvy;
 - b) vyjádřit názor na otázky týkající se použití této úmluvy a usnadňovat výměnu informací o významném právním, politickém nebo technologickém vývoji.
4. Výboru stran ve výkonu funkcí vyplývajících z tohoto článku poskytne pomoc Sekretariát Rady Evropy.
5. Evropský výbor pro trestní problematiku (CDPC) bude pravidelně informován o činnostech uvedených v odstavcích 1, 2 a 3 tohoto článku.

Hlava XI – Vztah k dalším mezinárodním instrumentům

Článek 42 – Vztah k Úmluvě OSN o právech dítěte a jejímu Opčnímu protokolu týkajícímu se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie

Touto úmluvou nejsou dotčena práva a povinnosti vyplývající z ustanovení Úmluvy OSN o právech dítěte a jejího Opčního protokolu týkajícího se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie; jejím cílem je posílit ochranu založenou na těchto instrumentech a rozvíjet a doplnit normy v nich obsažené.

Článek 43 – Vztah k jiným mezinárodním instrumentům

1. Touto úmluvou nejsou dotčeny práva a povinnosti vyplývající z ustanovení ostatních mezinárodních instrumentů, jichž jsou strany této úmluvy stranami nebo se jimi stanou, a které obsahují ustanovení týkající se oblastí upravených touto úmluvou, a které zajišťují větší ochranu a pomoc dětským obětem sexuálního vykořisťování a pohlavního zneužívání.
2. S cílem doplnit nebo posílit ustanovení této úmluvy nebo usnadnit použití zásad zakotvených touto úmluvou, mohou strany úmluvy mezi sebou uzavřít dvoustranné nebo vícestranné dohody o otázkách upravených touto úmluvou.
3. Strany, které jsou členy Evropské unie, uplatňují při svých vzájemných vztazích pravidla Evropského Společenství a Evropské unie, pokud pro dotčený zvláštní předmět existují pravidla Evropského Společenství nebo Evropské unie, aniž by byl dotčen cíl a účel této úmluvy, a aniž by bylo dotčeno její plné uplatnění ostatními stranami.

Hlava XII – Změny úmluvy

Článek 44 – Změny

1. Veškeré návrhy změn úmluvy navržené stranou musí být sděleny generálnímu tajemníkovi Rady Evropy a jím předány členským státům Rady Evropy, signatářům, ostatním státům stranám úmluvy, Evropskému Společenství, ostatním státům, které byly přizvány k podpisu této úmluvy v souladu s ustanovením článku 45 odstavce 1, a všem státům přizvaným přistoupit k této úmluvě podle ustanovení článku 46 odstavce 1.
2. Veškeré změny úmluvy navržené stranou úmluvy musí být sděleny Evropskému výboru pro trestní problematiku (CDPC), který předá stanovisko k těmto návrhům Výboru ministrů.
3. Výbor ministrů přezkoumá navrhované změny a stanovisko doručené CDPC a po konzultacích s členskými státy, které nejsou stranami této úmluvy, může změny úmluvy přijmout.
4. Text změn přijatých Výborem ministrů podle odstavce 3 tohoto článku bude postoupen stranám ke sdělení jejich souhlasu.

5. Veškeré změny přijaté podle odstavce 3 tohoto článku vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty jednoho měsíce po datu, kdy všechny strany informovaly generálního tajemníka o souhlasu s návrhem změn.

Hlava XIII – Závěrečná ustanovení

Článek 45 – Podpis a vstup v platnost

1. Tato smlouva je otevřena k podpisu členskými státy Rady Evropy, nečlenskými státy, které se podílely na vypracování této úmluvy a Evropskému společenství.
2. Tato úmluva se předkládá k ratifikaci, přijetí či schválení. Ratifikační listina, listiny o přijetí či schválení jsou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.
3. Tato úmluva vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců po datu, ke kterému 5 signatářů, z nichž alespoň 3 jsou členské státy Rady Evropy, vyjádřili souhlas být vázáni touto úmluvou podle ustanovení předcházejícího odstavce.
4. Ve vztahu ke státu uvedenému v odstavci 1 anebo Evropskému společenství, jenž následně vyjádří souhlas být vázán úmluvou, úmluva vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců po datu uložení ratifikační listiny, listin o přijetí či schválení.

Článek 46 – Přistoupení k úmluvě

1. Po vstupu této úmluvy v platnost může Výbor ministrů, po konzultacích se stranami úmluvy a obdržení jejich jednomyslného souhlasu, vyzvat kterýkoli nečlenský stát Rady Evropy, který se nepodílel na vypracování této úmluvy, aby přistoupil k této úmluvě, a to na základě rozhodnutí přijatého většinou stanovenou článkem 20 písmeno d) Statutu Rady Evropy, formou jednomyslného hlasování zástupců smluvních států oprávněných zasedat ve Výboru ministrů.
2. Ve vztahu ke každému přistupujícímu státu vstupuje úmluva v platnost prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí tří měsíců od data uložení listiny o přistoupení u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 47 – Územní působnost

1. Každý stát nebo Evropské společenství může při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení či přistoupení vymezit území, na které / která se tato úmluva vztahuje.
2. Každá strana může poté kdykoli formou prohlášení adresovanému generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit působnost této úmluvy na jakékoli další území vymezené v tomto prohlášení, jehož mezinárodní vztahy zastřešuje nebo jménem kterého může uzavírat závazky. Ve vztahu k tomuto území, úmluva vstoupí v platnost prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí tří měsíců od data doručení tohoto prohlášení generálnímu tajemníkovi.

3. Každé prohlášení uskutečněné podle předcházejících dvou odstavců může být pro každé území, které je v tomto prohlášení uvedeno, odvoláno oznámením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Odvolání prohlášení nabude účinku prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí tří měsíců od data doručení tohoto oznámení generálnímu tajemníkovi.

Článek 48 - Výhrady

K ustanovením této úmluvy nemohou být přijaty žádné výhrady, s výjimkou těch, které jsou výslovně umožněny. Kterákoli výhrada může být kdykoli odvolána.

Článek 49 – Vypovězení

Každá strana může kdykoli vypovědět tuto úmluvu oznámením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Toto vypovězení nabývá účinku prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí tří měsíců od data doručení tohoto oznámení generálnímu tajemníkovi.

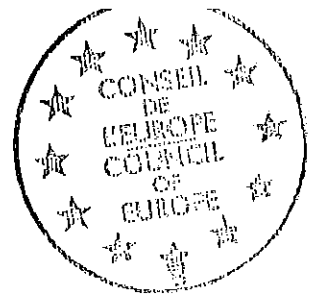
Článek 50 – Oznámení

1. Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy, všem signatářským státům, všem smluvním státům, Evropskému společenství a každému státu, který byl přizván k podpisu této úmluvy podle ustanovení článku 45, a každému státu, který byl přizván k přistoupení k této úmluvě podle ustanovení článku 46:

- a) každý podpis;
- b) uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení nebo přistoupení;
- c) každé datum vstupu této úmluvy v platnost v souladu s články 45 a 46;
- d) každou změnu přijatou podle článku 44 a datum vstupu v platnost této změny;
- e) každou výhradu podle článku 48;
- f) každé vypovězení podle ustanovení článku 49;
- g) každý další akt, oznámení nebo sdělení týkající se této úmluvy.

Na důkaz čehož připojili níže podepsaní řádně zmocnění zástupci k této úmluvě své podpisy.

Dne 25. října 2007 v Lanzarote, v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění jsou stejně autentická, a v jednom vyhotovení, které je uloženo v archivech Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle jejich ověřené opisy každému členskému státu Rady Evropy, nečlenským státům, které se podílely na vypracování této úmluvy, Evropskému společenství a každému státu, který bude vyzván, aby přistoupil k této úmluvě.

**COUNCIL OF EUROPE CONVENTION
ON THE PROTECTION OF CHILDREN
AGAINST SEXUAL EXPLOITATION AND SEXUAL ABUSE**

**CONVENTION DU CONSEIL DE L'EUROPE
POUR LA PROTECTION DES ENFANTS
CONTRE L'EXPLOITATION ET LES ABUS SEXUELS**

Lanzarote, 25.X.2007

Council of Europe Treaty Series
Série des traités du Conseil de l'Europe / **201**

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories hereto;

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that every child has the right to such measures of protection as are required by his or her status as a minor, on the part of his or her family, society and the State;

Observing that the sexual exploitation of children, in particular child pornography and prostitution, and all forms of sexual abuse of children, including acts which are committed abroad, are destructive to children's health and psycho-social development;

Observing that the sexual exploitation and sexual abuse of children have grown to worrying proportions at both national and international level, in particular as regards the increased use by both children and perpetrators of information and communication technologies (ICTs), and that preventing and combating such sexual exploitation and sexual abuse of children require international co-operation;

Considering that the well-being and best interests of children are fundamental values shared by all member States and must be promoted without any discrimination;

Recalling the Action Plan adopted at the 3rd Summit of Heads of State and Governments of the Council of Europe (Warsaw, 16-17 May 2005), calling for the elaboration of measures to stop sexual exploitation of children;

Recalling in particular the Committee of Ministers Recommendation No. R (91) 11 concerning sexual exploitation, pornography and prostitution of, and trafficking in, children and young adults, Recommendation Rec(2001)16 on the protection of children against sexual exploitation, and the Convention on Cybercrime (ETS No. 185), especially Article 9 thereof, as well as the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (CETS No. 197);

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5), the revised European Social Charter (1996, ETS No. 163), and the European Convention on the Exercise of Children's Rights (1996, ETS No. 160);

Also bearing in mind the United Nations Convention on the Rights of the Child, especially Article 34 thereof, the Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, as well as the International Labour Organization Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour;

Préambule

Les Etats membres du Conseil de l'Europe et les autres signataires de la présente Convention ;

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres ;

Considérant que tout enfant a droit, de la part de sa famille, de la société et de l'Etat, aux mesures de protection qu'exige sa condition de mineur ;

Constatant que l'exploitation sexuelle des enfants, notamment sous les formes de la pornographie infantile et de la prostitution, ainsi que toutes les formes d'abus sexuel concernant des enfants, y compris lorsque les faits sont commis à l'étranger, mettent gravement en péril la santé et le développement psychosocial de l'enfant ;

Constatant que l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants ont pris des dimensions inquiétantes tant au niveau national qu'international, notamment pour ce qui est de l'utilisation accrue des technologies de communication et d'information par les enfants et les auteurs d'infractions, et que, pour les prévenir et les combattre, une coopération internationale s'avère indispensable ;

Considérant que le bien-être et l'intérêt supérieur des enfants sont des valeurs fondamentales partagées par tous les Etats membres et doivent être promus sans aucune discrimination ;

Rappelant le Plan d'action adopté lors du 3e Sommet des chefs d'Etat et de gouvernement du Conseil de l'Europe (Varsovie, 16-17 mai 2005), qui préconise l'élaboration de mesures pour mettre fin à l'exploitation sexuelle des enfants ;

Rappelant notamment les Recommandations suivantes du Comité des Ministres : n° R (91) 11 sur l'exploitation sexuelle, la pornographie, la prostitution, ainsi que sur le trafic d'enfants et de jeunes adultes et Rec(2001)16 sur la protection des enfants contre l'exploitation sexuelle, et la Convention sur la cybercriminalité (STE n° 185), et en particulier son article 9, ainsi que la Convention du Conseil de l'Europe sur la lutte contre la traite des êtres humains (STCE n° 197) ;

Ayant à l'esprit la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales (1950, STE n° 5), la Charte sociale européenne révisée (1996, STE n° 163), la Convention européenne sur l'exercice des droits des enfants (1996, STE n° 160) ;

Ayant également à l'esprit la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant, en particulier l'article 34, le Protocole facultatif concernant la vente d'enfants, la prostitution des enfants et la pornographie mettant en scène des enfants, ainsi que le Protocole additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée visant à prévenir, réprimer et punir la traite des personnes, en particulier des femmes et des enfants, ainsi que la Convention de l'Organisation internationale du travail concernant l'interdiction des pires formes de travail des enfants et l'action immédiate en vue de leur élimination ;

Bearing in mind the Council of the European Union Framework Decision on combating the sexual exploitation of children and child pornography (2004/68/JHA), the Council of the European Union Framework Decision on the standing of victims in criminal proceedings (2001/220/JHA), and the Council of the European Union Framework Decision on combating trafficking in human beings (2002/629/JHA);

Taking due account of other relevant international instruments and programmes in this field, in particular the Stockholm Declaration and Agenda for Action, adopted at the 1st World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (27-31 August 1996), the Yokohama Global Commitment adopted at the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (17-20 December 2001), the Budapest Commitment and Plan of Action, adopted at the preparatory Conference for the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (20-21 November 2001), the United Nations General Assembly Resolution S-27/2 "A world fit for children" and the three-year programme "Building a Europe for and with children", adopted following the 3rd Summit and launched by the Monaco Conference (4-5 April 2006);

Determined to contribute effectively to the common goal of protecting children against sexual exploitation and sexual abuse, whoever the perpetrator may be, and of providing assistance to victims;

Taking into account the need to prepare a comprehensive international instrument focusing on the preventive, protective and criminal law aspects of the fight against all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and setting up a specific monitoring mechanism,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purposes, non-discrimination principle and definitions

Article 1 – Purposes

- 1 The purposes of this Convention are to:
 - a prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children;
 - b protect the rights of child victims of sexual exploitation and sexual abuse;
 - c promote national and international co-operation against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific monitoring mechanism.

Article 2 – Non-discrimination principle

The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular the enjoyment of measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual orientation, state of health, disability or other status.

Ayant à l'esprit la Décision-cadre du Conseil de l'Union européenne relative à la lutte contre l'exploitation sexuelle des enfants et la pédopornographie (2004/68/JAI), la Décision-cadre du Conseil de l'Union européenne relative au statut des victimes dans le cadre de procédures pénales (2001/220/JAI) et la Décision-cadre du Conseil de l'Union européenne relative à la lutte contre la traite des êtres humains (2002/629/JAI) ;

Tenant dûment compte d'autres instruments juridiques et programmes internationaux pertinents dans ce domaine, notamment la Déclaration et le Programme d'action de Stockholm, adoptés lors du 1er Congrès mondial contre l'exploitation sexuelle des enfants à des fins commerciales (27-31 août 1996) ; l'Engagement mondial de Yokohama, adopté lors du 2e Congrès mondial contre l'exploitation sexuelle des enfants à des fins commerciales (17-20 décembre 2001) ; l'Engagement et le plan d'action de Budapest, adoptés à l'issue de la conférence préparatoire du 2e Congrès mondial contre l'exploitation sexuelle des enfants à des fins commerciales (20-21 novembre 2001) ; la Résolution adoptée par l'Assemblée générale des Nations Unies S-27/2 «Un monde digne des enfants» et le Programme triennal «Construire une Europe pour et avec les enfants», adopté à la suite du 3e Sommet et lancé par la Conférence de Monaco (4-5 avril 2006) ;

Déterminés à contribuer efficacement à réaliser l'objectif commun consistant à protéger les enfants contre l'exploitation et les abus sexuels quels qu'en soient les auteurs, et à fournir une assistance aux victimes ;

Tenant compte de la nécessité d'élaborer un instrument international global qui soit centré sur les aspects liés à la prévention, la protection et le droit pénal en matière de lutte contre toutes les formes d'exploitation et d'abus sexuel concernant des enfants, et qui mette en place un mécanisme de suivi spécifique ;

Sont convenus de ce qui suit :

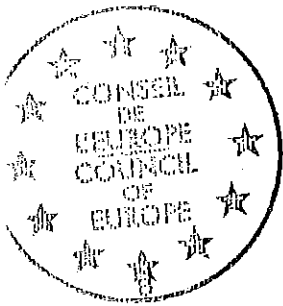
Chapitre I – Objet, principe de non-discrimination et définitions

Article 1 – Objet

- 1 La présente Convention a pour objet :
 - a de prévenir et de combattre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants ;
 - b de protéger les droits des enfants victimes d'exploitation et d'abus sexuels ;
 - c de promouvoir la coopération nationale et internationale contre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants.
- 2 Afin d'assurer une mise en œuvre efficace de ses dispositions par les Parties, la présente Convention met en place un mécanisme de suivi spécifique.

Article 2 – Principe de non-discrimination

La mise en œuvre de la présente Convention par les Parties, en particulier le bénéfice des mesures visant à protéger les droits des victimes, doit être assurée sans discrimination aucune, fondée notamment sur le sexe, la race, la couleur, la langue, la religion, les opinions politiques ou toutes autres opinions, l'origine nationale ou sociale, l'appartenance à une minorité nationale, la fortune, la naissance, l'orientation sexuelle, l'état de santé, le handicap ou toute autre situation.

Article 3 – Definitions

For the purposes of this Convention:

- a "child" shall mean any person under the age of 18 years;
- b "sexual exploitation and sexual abuse of children" shall include the behaviour as referred to in Articles 18 to 23 of this Convention;
- c "victim" shall mean any child subject to sexual exploitation or sexual abuse.

Chapter II – Preventive measures

Article 4 – Principles

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and to protect children.

Article 5 – Recruitment, training and awareness raising of persons working in contact with children

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage awareness of the protection and rights of children among persons who have regular contacts with children in the education, health, social protection, judicial and law-enforcement sectors and in areas relating to sport, culture and leisure activities.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons referred to in paragraph 1 have an adequate knowledge of sexual exploitation and sexual abuse of children, of the means to identify them and of the possibility mentioned in Article 12, paragraph 1.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with its internal law, to ensure that the conditions to accede to those professions whose exercise implies regular contacts with children ensure that the candidates to these professions have not been convicted of acts of sexual exploitation or sexual abuse of children.

Article 6 – Education for children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that children, during primary and secondary education, receive information on the risks of sexual exploitation and sexual abuse, as well as on the means to protect themselves, adapted to their evolving capacity. This information, provided in collaboration with parents, where appropriate, shall be given within a more general context of information on sexuality and shall pay special attention to situations of risk, especially those involving the use of new information and communication technologies.

Article 7 - Preventive intervention programmes or measures

Each Party shall ensure that persons who fear that they might commit any of the offences established in accordance with this Convention may have access, where appropriate, to effective intervention programmes or measures designed to evaluate and prevent the risk of offences being committed.

Article 3 – Définitions

Aux fins de la présente Convention :

- a le terme « enfant » désigne toute personne âgée de moins de 18 ans ;
- b l'expression « exploitation et abus sexuels concernant des enfants » inclut les comportements visés aux articles 18 à 23 de la présente Convention ;
- c le terme « victime » désigne tout enfant victime d'exploitation ou d'abus sexuels.

Chapitre II – Mesures préventives

Article 4 – Principes

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour prévenir toute forme d'exploitation et d'abus sexuels concernant des enfants et pour protéger ces derniers.

Article 5 – Recrutement, formation et sensibilisation des personnes travaillant au contact des enfants

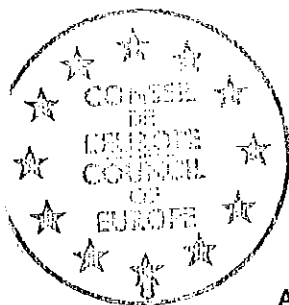
- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour promouvoir la sensibilisation à la protection et aux droits de l'enfant des personnes amenées à avoir des contacts réguliers avec des enfants dans les secteurs de l'éducation, de la santé, de la protection sociale, de la justice, des forces de l'ordre ainsi que dans les secteurs relatifs aux activités sportives, culturelles et de loisirs.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les personnes visées au paragraphe 1 aient une connaissance adéquate de l'exploitation et des abus sexuels concernant des enfants, des moyens de les détecter et de la possibilité prévue à l'article 12, paragraphe 1.
- 3 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires, conformément à son droit interne, pour que les conditions d'accès aux professions dont l'exercice comporte de manière habituelle des contacts avec les enfants permettent de s'assurer que les candidats à ces professions n'ont pas été condamnés pour des actes d'exploitation ou d'abus sexuels concernant des enfants.

Article 6 – Education des enfants

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les enfants reçoivent, au cours de la scolarité primaire et secondaire, des informations sur les risques d'exploitation et d'abus sexuels, ainsi que sur les moyens de se protéger, adaptées à leur stade de développement. Cette information, dispensée, le cas échéant, en association avec les parents, s'inscrit dans une information plus générale sur la sexualité et porte une attention particulière aux situations à risque, notamment celles résultant de l'utilisation des nouvelles technologies de l'information et de la communication.

Article 7 – Programmes ou mesures d'intervention préventive

Chaque Partie veille à ce que les personnes qui craignent pouvoir commettre l'une des infractions établies conformément à la présente Convention puissent accéder, le cas échéant, à des programmes ou mesures d'intervention efficaces destinés à évaluer et à prévenir les risques de passage à l'acte.

Article 8 – Measures for the general public

- 1 Each Party shall promote or conduct awareness raising campaigns addressed to the general public providing information on the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children and on the preventive measures which can be taken.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent or prohibit the dissemination of materials advertising the offences established in accordance with this Convention.

Article 9 – Participation of children, the private sector, the media and civil society

- 1 Each Party shall encourage the participation of children, according to their evolving capacity, in the development and the implementation of state policies, programmes or others initiatives concerning the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 Each Party shall encourage the private sector, in particular the information and communication technology sector, the tourism and travel industry and the banking and finance sectors, as well as civil society, to participate in the elaboration and implementation of policies to prevent sexual exploitation and sexual abuse of children and to implement internal norms through self-regulation or co-regulation.
- 3 Each Party shall encourage the media to provide appropriate information concerning all aspects of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the independence of the media and freedom of the press.
- 4 Each Party shall encourage the financing, including, where appropriate, by the creation of funds, of the projects and programmes carried out by civil society aiming at preventing and protecting children from sexual exploitation and sexual abuse.

Chapter III – Specialised authorities and co-ordinating bodies

Article 10 – National measures of co-ordination and collaboration

- 1 Each Party shall take the necessary measures to ensure the co-ordination on a national or local level between the different agencies in charge of the protection from, the prevention of and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children, notably the education sector, the health sector, the social services and the law-enforcement and judicial authorities.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to set up or designate:
 - a independent competent national or local institutions for the promotion and protection of the rights of the child, ensuring that they are provided with specific resources and responsibilities;
 - b mechanisms for data collection or focal points, at the national or local levels and in collaboration with civil society, for the purpose of observing and evaluating the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the requirements of personal data protection.
- 3 Each Party shall encourage co-operation between the competent state authorities, civil society and the private sector, in order to better prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.

Article 8 – Mesures à l'égard du public

- 1 Chaque Partie promeut ou organise des campagnes de sensibilisation qui informent le public sur le phénomène de l'exploitation et des abus sexuels concernant des enfants et les mesures préventives qui peuvent être prises.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour prévenir ou interdire la diffusion de matériels qui font la publicité des infractions établies conformément à la présente Convention.

Article 9 – Participation des enfants, du secteur privé, des médias et de la société civile

- 1 Chaque Partie encourage la participation des enfants, selon leur stade de développement, à l'élaboration et à la mise en œuvre des politiques, des programmes publics ou autres portant sur la lutte contre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants.
- 2 Chaque Partie encourage le secteur privé, notamment les secteurs des technologies de communication et de l'information, l'industrie du tourisme et du voyage et les secteurs bancaires et financiers, ainsi que la société civile, à participer à l'élaboration et à la mise en œuvre des politiques de prévention de l'exploitation et des abus sexuels concernant des enfants, et à mettre en œuvre des normes internes à travers l'autorégulation ou la corégulation.
- 3 Chaque Partie encourage les médias à fournir une information appropriée concernant tous les aspects de l'exploitation et des abus sexuels concernant des enfants, dans le respect de l'indépendance des médias et de la liberté de la presse.
- 4 Chaque Partie encourage le financement, y compris, le cas échéant, par la création de fonds, des projets et programmes pris en charge par la société civile en vue de prévenir et de protéger les enfants contre l'exploitation et les abus sexuels.

Chapitre III – Autorités spécialisées et instances de coordination

Article 10 – Mesures nationales de coordination et de collaboration

- 1 Chaque Partie prend les mesures nécessaires pour assurer la coordination au plan national ou local entre les différentes instances chargées de la protection des enfants, la prévention et la lutte contre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants, notamment le secteur de l'éducation et de la santé, les services sociaux, les forces de l'ordre et les autorités judiciaires.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour mettre en place ou désigner :
 - a des institutions nationales ou locales indépendantes compétentes pour la promotion et la protection des droits de l'enfant, en veillant à ce qu'elles soient dotées de ressources et de responsabilités spécifiques ;
 - b des mécanismes de recueil de données ou des points d'information, au niveau national ou local et en coopération avec la société civile, permettant, dans le respect des exigences liées à la protection des données à caractère personnel, l'observation et l'évaluation des phénomènes d'exploitation et d'abus sexuels concernant des enfants.
- 3 Chaque Partie encourage la coopération entre les pouvoirs publics compétents, la société civile et le secteur privé, afin de mieux prévenir et combattre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants.

Chapter IV – Protective measures and assistance to victims

Article 11 – Principles

- 1 Each Party shall establish effective social programmes and set up multidisciplinary structures to provide the necessary support for victims, their close relatives and for any person who is responsible for their care.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that when the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the protection and assistance measures provided for children shall be accorded to him or her pending verification of his or her age.

Article 12 – Reporting suspicion of sexual exploitation or sexual abuse

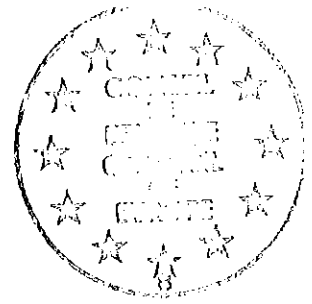
- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the confidentiality rules imposed by internal law on certain professionals called upon to work in contact with children do not constitute an obstacle to the possibility, for those professionals, of their reporting to the services responsible for child protection any situation where they have reasonable grounds for believing that a child is the victim of sexual exploitation or sexual abuse.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage any person who knows about or suspects, in good faith, sexual exploitation or sexual abuse of children to report these facts to the competent services.

Article 13 – Helplines

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage and support the setting up of information services, such as telephone or Internet helplines, to provide advice to callers, even confidentially or with due regard for their anonymity.

Article 14 – Assistance to victims

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to assist victims, in the short and long term, in their physical and psycho-social recovery. Measures taken pursuant to this paragraph shall take due account of the child's views, needs and concerns.
- 2 Each Party shall take measures, under the conditions provided for by its internal law, to co-operate with non-governmental organisations, other relevant organisations or other elements of civil society engaged in assistance to victims.
- 3 When the parents or persons who have care of the child are involved in his or her sexual exploitation or sexual abuse, the intervention procedures taken in application of Article 11, paragraph 1, shall include:
 - the possibility of removing the alleged perpetrator;
 - the possibility of removing the victim from his or her family environment. The conditions and duration of such removal shall be determined in accordance with the best interests of the child.
- 4 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons who are close to the victim may benefit, where appropriate, from therapeutic assistance, notably emergency psychological care.

Chapitre IV – Mesures de protection et assistance aux victimes

Article 11 – Principes

- 1 Chaque Partie établit des programmes sociaux efficaces et met en place des structures pluri-disciplinaires visant à fournir l'appui nécessaire aux victimes, à leurs parents proches et à ceux auxquels elles sont confiées.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que, en cas d'incertitude sur l'âge de la victime et lorsqu'il existe des raisons de croire qu'elle est un enfant, les mesures de protection et d'assistance prévues pour les enfants lui soient accordées, dans l'attente que son âge soit vérifié et établi.

Article 12 – Signalement des soupçons d'exploitation ou d'abus sexuels

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les règles de confidentialité imposées par le droit interne à certains professionnels amenés à travailler en contact avec des enfants ne fassent pas obstacle à la possibilité, pour ces professionnels, de signaler aux services chargés de la protection de l'enfance, toute situation d'un enfant pour lequel ils ont des motifs raisonnables de croire qu'il est victime d'exploitation ou d'abus sexuels.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour encourager toute personne ayant connaissance ou suspectant, de bonne foi, des faits d'exploitation ou d'abus sexuels concernant des enfants à les signaler aux services compétents.

Article 13 – Services d'assistance

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour encourager et soutenir la mise en place de services de communication, tels que des lignes téléphoniques ou internet, permettant de prodiguer des conseils aux appelants, même confidentiellement ou dans le respect de leur anonymat.

Article 14 – Assistance aux victimes

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour assister, à court et à long termes, les victimes en vue d'assurer leur rétablissement physique et psychosocial. Les mesures prises en application du présent paragraphe tiennent dûment compte des vues, besoins et préoccupations de l'enfant.
- 2 Chaque Partie prend des mesures, selon les conditions prévues par son droit interne, afin de coopérer avec les organisations non gouvernementales, d'autres organisations compétentes ou d'autres éléments de la société civile, engagés dans l'assistance aux victimes.
- 3 Lorsque les parents ou les personnes auxquelles l'enfant est confié sont impliqués dans les faits d'exploitation ou d'abus sexuels commis à son encontre, les procédures d'intervention prises en application du paragraphe 1 de l'article 11 comportent :
 - la possibilité d'éloigner l'auteur présumé des faits ;
 - la possibilité de retirer la victime de son milieu familial. Les modalités et la durée de ce retrait sont déterminées conformément à l'intérêt supérieur de l'enfant.
- 4 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les proches de la victime puissent bénéficier, le cas échéant, d'une aide thérapeutique, notamment d'un soutien psychologique d'urgence.

Chapter V – Intervention programmes or measures

Article 15 – General principles

- 1 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, effective intervention programmes or measures for the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with a view to preventing and minimising the risks of repeated offences of a sexual nature against children. Such programmes or measures shall be accessible at any time during the proceedings, inside and outside prison, according to the conditions laid down in internal law.
- 2 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, the development of partnerships or other forms of co-operation between the competent authorities, in particular health-care services and the social services, and the judicial authorities and other bodies responsible for following the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2.
- 3 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the dangerousness and possible risks of repetition of the offences established in accordance with this Convention, by the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with the aim of identifying appropriate programmes or measures.
- 4 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the effectiveness of the programmes and measures implemented.

Article 16 – Recipients of intervention programmes and measures

- 1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons subject to criminal proceedings for any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1, under conditions which are neither detrimental nor contrary to the rights of the defence and to the requirements of a fair and impartial trial, and particularly with due respect for the rules governing the principle of the presumption of innocence.
- 2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons convicted of any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1.
- 3 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that intervention programmes or measures are developed or adapted to meet the developmental needs of children who sexually offend, including those who are below the age of criminal responsibility, with the aim of addressing their sexual behavioural problems.

Article 17 – Information and consent

- 1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that the persons referred to in Article 16 to whom intervention programmes or measures have been proposed are fully informed of the reasons for the proposal and consent to the programme or measure in full knowledge of the facts.
- 2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons to whom intervention programmes or measures have been proposed may refuse them and, in the case of convicted persons, that they are made aware of the possible consequences a refusal might have.

Chapitre V – Programmes ou mesures d'intervention

Article 15 – Principes généraux

- 1 Chaque Partie prévoit ou promeut, conformément à son droit interne, des programmes ou mesures d'intervention efficaces pour les personnes visées à l'article 16, paragraphes 1 et 2, en vue de prévenir et de minimiser les risques de réitération d'infractions à caractère sexuel sur des enfants. Ces programmes ou mesures doivent être accessibles à tout moment de la procédure, en milieu carcéral et à l'extérieur, selon les conditions définies par le droit interne.
- 2 Chaque Partie prévoit ou promeut, conformément à son droit interne, le développement de partenariats ou autres formes de coopération entre les autorités compétentes, notamment les services de santé et les services sociaux, et les autorités judiciaires et autres en charge du suivi des personnes visées à l'article 16, paragraphes 1 et 2.
- 3 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, d'effectuer une évaluation de la dangerosité et des risques de réitération éventuels d'infractions établies conformément à la présente Convention des personnes visées à l'article 16, paragraphes 1 et 2, dans le but d'identifier les programmes ou mesures appropriés.
- 4 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, d'effectuer une évaluation de l'efficacité des programmes et mesures d'intervention mis en œuvre.

Article 16 – Destinataires des programmes et mesures d'intervention

- 1 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, que les personnes poursuivies pour l'une des infractions établies conformément à la présente Convention, puissent accéder aux programmes ou mesures mentionnés à l'article 15, paragraphe 1, dans des conditions qui ne soient ni préjudiciables ni contraires aux droits de la défense et aux exigences d'un procès équitable et impartial, et notamment dans le respect des règles qui régissent le principe de la présomption d'innocence.
- 2 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, que les personnes condamnées pour avoir commis l'une des infractions établies conformément à la présente Convention puissent accéder aux programmes ou mesures mentionnés à l'article 15, paragraphe 1.
- 3 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, que des programmes ou mesures d'intervention soient mis en place ou adaptés pour répondre aux besoins liés au développement des enfants qui ont commis des infractions à caractère sexuel, y compris ceux en deçà de l'âge de la responsabilité pénale, afin de traiter leurs problèmes de comportement sexuel.

Article 17 – Information et consentement

- 1 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, que les personnes visées à l'article 16 auxquelles des programmes ou mesures d'intervention sont proposés, soient pleinement informées des raisons de cette proposition et qu'elles consentent au programme ou à la mesure en parfaite connaissance de cause.
- 2 Chaque Partie prévoit, conformément à son droit interne, que les personnes auxquelles des programmes ou mesures d'intervention sont proposés puissent les refuser et, s'il s'agit de personnes condamnées, qu'elles soient informées des conséquences éventuelles qui pourraient s'attacher à leur refus.

Chapter VI – Substantive criminal law

Article 18 – Sexual abuse

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
 - a engaging in sexual activities with a child who, according to the relevant provisions of national law, has not reached the legal age for sexual activities;
 - b engaging in sexual activities with a child where:
 - use is made of coercion, force or threats; or
 - abuse is made of a recognised position of trust, authority or influence over the child, including within the family; or
 - abuse is made of a particularly vulnerable situation of the child, notably because of a mental or physical disability or a situation of dependence.
- 2 For the purpose of paragraph 1 above, each Party shall decide the age below which it is prohibited to engage in sexual activities with a child.
- 3 The provisions of paragraph 1.a are not intended to govern consensual sexual activities between minors.

Article 19 – Offences concerning child prostitution

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
 - a recruiting a child into prostitution or causing a child to participate in prostitution;
 - b coercing a child into prostitution or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
 - c having recourse to child prostitution.
- 2 For the purpose of the present article, the term “child prostitution” shall mean the fact of using a child for sexual activities where money or any other form of remuneration or consideration is given or promised as payment, regardless if this payment, promise or consideration is made to the child or to a third person.

Article 20 – Offences concerning child pornography

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct, when committed without right, is criminalised:
 - a producing child pornography;
 - b offering or making available child pornography;
 - c distributing or transmitting child pornography;
 - d procuring child pornography for oneself or for another person;
 - e possessing child pornography;
 - f knowingly obtaining access, through information and communication technologies, to child pornography.

Chapitre VI – Droit pénal matériel

Article 18 – Abus sexuels

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale les comportements intentionnels suivants :
 - a le fait de se livrer à des activités sexuelles avec un enfant qui, conformément aux dispositions pertinentes du droit national, n'a pas atteint l'âge légal pour entretenir des activités sexuelles ;
 - b le fait de se livrer à des activités sexuelles avec un enfant :
 - en faisant usage de la contrainte, de la force ou de menaces ; ou
 - en abusant d'une position reconnue de confiance, d'autorité ou d'influence sur l'enfant, y compris au sein de la famille ; ou
 - en abusant d'une situation de particulière vulnérabilité de l'enfant, notamment en raison d'un handicap physique ou mental ou d'une situation de dépendance.
- 2 Pour l'application du paragraphe 1, chaque Partie détermine l'âge en deçà duquel il n'est pas permis de se livrer à des activités sexuelles avec un enfant.
- 3 Les dispositions du paragraphe 1.a n'ont pas pour objet de régir les activités sexuelles consenties entre mineurs.

Article 19 – Infractions se rapportant à la prostitution enfantine

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale les comportements intentionnels suivants :
 - a le fait de recruter un enfant pour qu'il se livre à la prostitution ou de favoriser la participation d'un enfant à la prostitution ;
 - b le fait de contraindre un enfant à se livrer à la prostitution ou d'en tirer profit ou d'exploiter un enfant de toute autre manière à de telles fins ;
 - c le fait d'avoir recours à la prostitution d'un enfant.
- 2 Aux fins du présent article, l'expression « prostitution enfantine » désigne le fait d'utiliser un enfant aux fins d'activités sexuelles, en offrant ou en promettant de l'argent ou toute autre forme de rémunération, de paiement ou d'avantage, que cette rémunération, ce paiement, cette promesse ou cet avantage soit fait à l'enfant ou à un tiers.

Article 20 – Infractions se rapportant à la pornographie enfantine

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale les comportements intentionnels suivants, lorsqu'ils sont commis sans droit :
 - a la production de pornographie enfantine ;
 - b l'offre ou la mise à disposition de pornographie enfantine ;
 - c la diffusion ou la transmission de pornographie enfantine ;
 - d le fait de se procurer ou de procurer à autrui de la pornographie enfantine ;
 - e la possession de pornographie enfantine ;
 - f le fait d'accéder, en connaissance de cause et par le biais des technologies de communication et d'information, à de la pornographie enfantine.

2 For the purpose of the present article, the term "child pornography" shall mean any material that visually depicts a child engaged in real or simulated sexually explicit conduct or any depiction of a child's sexual organs for primarily sexual purposes.

3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.a and e to the production and possession of pornographic material:

- consisting exclusively of simulated representations or realistic images of a non-existent child;
- involving children who have reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, where these images are produced and possessed by them with their consent and solely for their own private use.

4 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.f.

Article 21 – Offences concerning the participation of a child in pornographic performances

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:

- a recruiting a child into participating in pornographic performances or causing a child to participate in such performances;
- b coercing a child into participating in pornographic performances or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
- c knowingly attending pornographic performances involving the participation of children.

2 Each Party may reserve the right to limit the application of paragraph 1.c to cases where children have been recruited or coerced in conformity with paragraph 1.a or b.

Article 22 – Corruption of children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional causing, for sexual purposes, of a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, to witness sexual abuse or sexual activities, even without having to participate.

Article 23 – Solicitation of children for sexual purposes

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional proposal, through information and communication technologies, of an adult to meet a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, for the purpose of committing any of the offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.a, or Article 20, paragraph 1.a, against him or her, where this proposal has been followed by material acts leading to such a meeting.

Article 24 – Aiding or abetting and attempt

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with this Convention.

- 2 Aux fins du présent article, l'expression « pornographie enfantine » désigne tout matériel représentant de manière visuelle un enfant se livrant à un comportement sexuellement explicite, réel ou simulé, ou toute représentation des organes sexuels d'un enfant à des fins principalement sexuelles.
- 3 Chaque Partie peut se réserver le droit de ne pas appliquer, en tout ou en partie, le paragraphe 1.a et e à la production et à la possession :
 - de matériel pornographique constitué exclusivement de représentations simulées ou d'images réalistes d'un enfant qui n'existe pas ;
 - de matériel pornographique impliquant des enfants ayant atteint l'âge fixé en application de l'article 18, paragraphe 2, lorsque ces images sont produites et détenues par ceux-ci, avec leur accord et uniquement pour leur usage privé.
- 4 Chaque Partie peut se réserver le droit de ne pas appliquer, en tout ou en partie, le paragraphe 1.f.

Article 21 – Infractions se rapportant à la participation d'un enfant à des spectacles pornographiques

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale les comportements intentionnels suivants :
 - a le fait de recruter un enfant pour qu'il participe à des spectacles pornographiques ou de favoriser la participation d'un enfant à de tels spectacles ;
 - b le fait de contraindre un enfant à participer à des spectacles pornographiques ou d'en tirer profit ou d'exploiter un enfant de toute autre manière à de telles fins ;
 - c le fait d'assister, en connaissance de cause, à des spectacles pornographiques impliquant la participation d'enfants.
- 2 Chaque Partie peut se réserver le droit de limiter l'application du paragraphe 1.c aux situations où des enfants ont été recrutés ou contraints conformément au paragraphe 1.a ou b.

Article 22 – Corruption d'enfants

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale le fait intentionnel de faire assister, à des fins sexuelles, un enfant n'ayant pas atteint l'âge fixé en application de l'article 18, paragraphe 2, même sans qu'il y participe, à des abus sexuels ou à des activités sexuelles.

Article 23 – Sollicitation d'enfants à des fins sexuelles

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale le fait pour un adulte de proposer intentionnellement, par le biais des technologies de communication et d'information, une rencontre à un enfant n'ayant pas atteint l'âge fixé en application de l'article 18, paragraphe 2, dans le but de commettre à son encontre une infraction établie conformément aux articles 18, paragraphe 1.a, ou 20, paragraphe 1.a, lorsque cette proposition a été suivie d'actes matériels conduisant à ladite rencontre.

Article 24 – Complicité et tentative

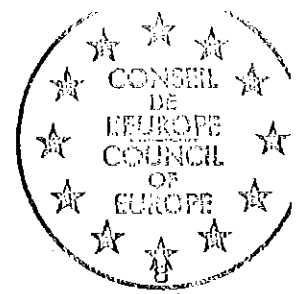
- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale toute complicité lorsqu'elle est commise intentionnellement en vue de la perpétration d'une des infractions établies conformément à la présente Convention.

- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, attempts to commit the offences established in accordance with this Convention.
- 3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 2 to offences established in accordance with Article 20, paragraph 1.b, d, e and f, Article 21, paragraph 1.c, Article 22 and Article 23.

Article 25 – Jurisdiction

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:
 - a in its territory; or
 - b on board a ship flying the flag of that Party; or
 - c on board an aircraft registered under the laws of that Party; or
 - d by one of its nationals; or
 - e by a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 2 Each Party shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention where the offence is committed against one of its nationals or a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 3 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraph 1.e of this article.
- 4 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21, paragraph 1.a and b of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraph 1.d is not subordinated to the condition that the acts are criminalised at the place where they were performed.
- 5 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right to limit the application of paragraph 4 of this article, with regard to offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.b, second and third indents, to cases where its national has his or her habitual residence in its territory.
- 6 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21 of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraphs 1.d and e is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following a report from the victim or a denunciation from the State of the place where the offence was committed.
- 7 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is

- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour ériger en infraction pénale toute tentative intentionnelle de commettre l'une des infractions établies conformément à la présente Convention.
- 3 Chaque Partie peut se réserver le droit de ne pas appliquer, en tout ou en partie, le paragraphe 2 aux infractions établies conformément à l'article 20, paragraphe 1.b, d, e et f, à l'article 21, paragraphe 1.c, à l'article 22 et à l'article 23.

Article 25 – Compétence

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir sa compétence à l'égard de toute infraction pénale établie conformément à la présente Convention, lorsque l'infraction est commise :
 - a sur son territoire ; ou
 - b à bord d'un navire battant pavillon de cette Partie ; ou
 - c à bord d'un aéronef immatriculé selon les lois de cette Partie ; ou
 - d par un de ses ressortissants ; ou
 - e par une personne ayant sa résidence habituelle sur son territoire.
- 2 Chaque Partie s'efforce de prendre les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir sa compétence à l'égard de toute infraction pénale établie conformément à la présente Convention, lorsque l'infraction est commise à l'encontre de l'un de ses ressortissants ou d'une personne ayant sa résidence habituelle sur son territoire.
- 3 Chaque Partie peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, dans une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, déclarer qu'elle se réserve le droit de ne pas appliquer, ou de n'appliquer que dans des cas ou conditions spécifiques, les règles de compétence définies au paragraphe 1.e du présent article.
- 4 Pour la poursuite des infractions établies conformément aux articles 18, 19, 20, paragraphe 1.a, et 21, paragraphe 1.a et b, de la présente Convention, chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que l'établissement de sa compétence au titre du point d du paragraphe 1 ne soit pas subordonnée à la condition que les faits soient également punissables au lieu où ils ont été commis.
- 5 Chaque Partie peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, déclarer qu'elle se réserve le droit de limiter l'application du paragraphe 4 du présent article en ce qui concerne les infractions établies conformément à l'article 18, paragraphe 1.b, deuxième et troisième tirets, aux cas où son ressortissant a sa résidence habituelle sur son territoire.
- 6 Pour la poursuite des infractions établies conformément aux articles 18, 19, 20, paragraphe 1.a, et 21 de la présente Convention, chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que l'établissement de sa compétence au titre des points d et e du paragraphe 1 ne soit pas subordonné à la condition que la poursuite soit précédée d'une plainte de la victime ou d'une dénonciation de l'Etat du lieu où les faits ont été commis.
- 7 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour établir sa compétence à l'égard de toute infraction établie conformément à la présente Convention, lorsque l'auteur

present on its territory and it does not extradite him or her to another Party, solely on the basis of his or her nationality.

- 8 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.
- 9 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 26 – Corporate liability

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable for an offence established in accordance with this Convention, committed for its benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:
 - a power of representation of the legal person;
 - b an authority to take decisions on behalf of the legal person;
 - c an authority to exercise control within the legal person.
- 2 Apart from the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.
- 3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.
- 4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 27 – Sanctions and measures

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions, taking into account their seriousness. These sanctions shall include penalties involving deprivation of liberty which can give rise to extradition.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 26 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions which shall include monetary criminal or non-criminal fines and may include other measures, in particular:
 - a exclusion from entitlement to public benefits or aid;
 - b temporary or permanent disqualification from the practice of commercial activities;
 - c placing under judicial supervision;
 - d judicial winding-up order.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to:
 - a provide for the seizure and confiscation of:

présupposé est présent sur son territoire et ne peut être extradé vers une autre Partie à raison de sa nationalité.

- 8 Lorsque plusieurs Parties revendiquent leur compétence à l'égard d'une infraction présumée établie conformément à la présente Convention, les Parties concernées se concertent, lorsque cela est opportun, afin de déterminer la mieux à même d'exercer les poursuites.
- 9 Sans préjudice des règles générales de droit international, la présente Convention n'exclut aucune compétence pénale exercée par une Partie conformément à son droit interne.

Article 26 – Responsabilité des personnes morales

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les personnes morales puissent être tenues pour responsables des infractions établies conformément à la présente Convention, lorsqu'elles sont commises pour leur compte par toute personne physique, agissant soit individuellement, soit en tant que membre d'un organe de la personne morale, qui exerce un pouvoir de direction en son sein, sur les bases suivantes:
 - a un pouvoir de représentation de la personne morale;
 - b une autorité pour prendre des décisions au nom de la personne morale;
 - c une autorité pour exercer un contrôle au sein de la personne morale.
- 2 Outre les cas déjà prévus au paragraphe 1, chaque Partie prend les mesures législatives, ou autres nécessaires pour s'assurer qu'une personne morale puisse être tenue pour responsable lorsque l'absence de surveillance ou de contrôle de la part d'une personne physique mentionnée au paragraphe 1 a rendu possible la commission d'une infraction établie conformément à la présente Convention pour le compte de ladite personne morale par une personne physique agissant sous son autorité.
- 3 Selon les principes juridiques de la Partie, la responsabilité d'une personne morale peut être pénale, civile ou administrative.
- 4 Cette responsabilité est établie sans préjudice de la responsabilité pénale des personnes physiques ayant commis l'infraction.

Article 27 – Sanctions et mesures

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les infractions établies conformément à la présente Convention soient passibles de sanctions effectives, proportionnées et dissuasives, tenant compte de leur gravité. Celles-ci incluent des sanctions privatives de liberté pouvant donner lieu à l'extradition.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les personnes morales déclarées responsables en application de l'article 26 soient passibles de sanctions effectives, proportionnées et dissuasives, qui incluent des amendes pénales ou non pénales et éventuellement d'autres mesures, notamment:
 - a des mesures d'exclusion du bénéfice d'un avantage ou d'une aide à caractère public;
 - b des mesures d'interdiction temporaire ou définitive d'exercer une activité commerciale;
 - c un placement sous surveillance judiciaire;
 - d une mesure judiciaire de dissolution.
- 3 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires:
 - a pour permettre la saisie et la confiscation;

- goods, documents and other instrumentalities used to commit the offences established in accordance with this Convention or to facilitate their commission;
 - proceeds derived from such offences or property the value of which corresponds to such proceeds;
 - b enable the temporary or permanent closure of any establishment used to carry out any of the offences established in accordance with this Convention, without prejudice to the rights of bona fide third parties, or to deny the perpetrator, temporarily or permanently, the exercise of the professional or voluntary activity involving contact with children in the course of which the offence was committed.
- 4 Each Party may adopt other measures in relation to perpetrators, such as withdrawal of parental rights or monitoring or supervision of convicted persons.
 - 5 Each Party may establish that the proceeds of crime or property confiscated in accordance with this article can be allocated to a special fund in order to finance prevention and assistance programmes for victims of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 28 – Aggravating circumstances

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following circumstances, in so far as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of internal law, be taken into consideration as aggravating circumstances in the determination of the sanctions in relation to the offences established in accordance with this Convention:

- a the offence seriously damaged the physical or mental health of the victim;
- b the offence was preceded or accompanied by acts of torture or serious violence;
- c the offence was committed against a particularly vulnerable victim;
- d the offence was committed by a member of the family, a person cohabiting with the child or a person having abused his or her authority;
- e the offence was committed by several people acting together;
- f the offence was committed within the framework of a criminal organisation;
- g the perpetrator has previously been convicted of offences of the same nature.

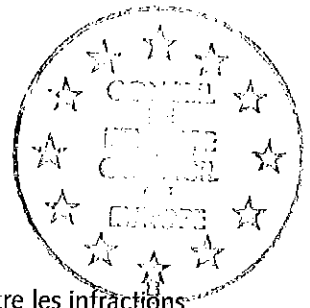
Article 29 – Previous convictions

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to provide for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this Convention when determining the sanctions.

Chapter VII – Investigation, prosecution and procedural law

Article 30 – Principles

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations and criminal proceedings are carried out in the best interests and respecting the rights of the child.
- 2 Each Party shall adopt a protective approach towards victims, ensuring that the investigations and criminal proceedings do not aggravate the trauma experienced by the child and that the criminal justice response is followed by assistance, where appropriate.

- de biens, documents et autres moyens matériels utilisés pour commettre les infractions établies conformément à la présente Convention ou en faciliter la commission;
 - du produit de ces infractions ou des biens dont la valeur correspond à ces produits;
- b pour permettre la fermeture temporaire ou définitive de tout établissement utilisé pour commettre l'une des infractions établies conformément à la présente Convention, sans préjudice des droits des tiers de bonne foi, ou interdire à l'auteur de ces infractions, à titre temporaire ou définitif, l'exercice de l'activité, professionnelle ou bénévole, impliquant un contact avec des enfants, à l'occasion de laquelle celles-ci ont été commises.
- 4 Chaque Partie peut adopter d'autres mesures à l'égard des auteurs d'infractions, telles que la déchéance des droits parentaux, le suivi ou la surveillance des personnes condamnées.
- 5 Chaque Partie peut établir que les produits du crime ou les biens confisqués conformément au présent article puissent être alloués à un fond spécial pour financer des programmes de prévention et d'assistance aux victimes d'une des infractions établies conformément à la présente Convention.

Article 28 – Circonstances aggravantes

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les circonstances suivantes, pour autant qu'elles ne constituent pas déjà des éléments constitutifs de l'infraction, puissent, conformément aux dispositions pertinentes de droit interne, être prises en considération en tant que circonstances aggravantes dans la détermination des peines relatives aux infractions établies conformément à la présente Convention :

- a l'infraction a porté une atteinte grave à la santé physique ou mentale de la victime;
- b l'infraction est précédée ou accompagnée d'actes de torture ou de violences graves;
- c l'infraction a été commise à l'encontre d'une victime particulièrement vulnérable;
- d l'infraction a été commise par un membre de la famille, une personne qui cohabite avec l'enfant ou une personne ayant abusé de son autorité;
- e l'infraction a été commise par plusieurs personnes agissant conjointement;
- f l'infraction a été commise dans le cadre d'une organisation criminelle;
- g l'auteur a déjà été condamné pour des faits de même nature.

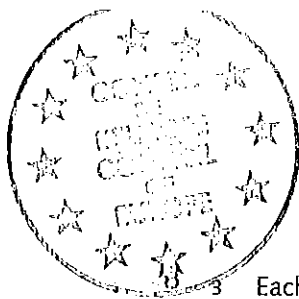
Article 29 – Condamnations antérieures

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour prévoir la possibilité de prendre en compte, dans le cadre de l'appréciation de la peine, les condamnations définitives prononcées dans une autre Partie pour des infractions établies conformément à la présente Convention.

Chapitre VII – Enquêtes, poursuites et droit procédural

Article 30 – Principes

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les enquêtes et procédures pénales se déroulent dans l'intérêt supérieur et le respect des droits de l'enfant.
- 2 Chaque Partie veille à adopter une approche protectrice des victimes, en veillant à ce que les enquêtes et procédures pénales n'aggravent pas le traumatisme subi par l'enfant et que la réponse pénale s'accompagne d'une assistance, quand cela est approprié.

- 3 Each Party shall ensure that the investigations and criminal proceedings are treated as priority and carried out without any unjustified delay.
- 4 Each Party shall ensure that the measures applicable under the current chapter are not prejudicial to the rights of the defence and the requirements of a fair and impartial trial, in conformity with Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.
- 5 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with the fundamental principles of its internal law :
 - to ensure an effective investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention, allowing, where appropriate, for the possibility of covert operations ;
 - to enable units or investigative services to identify the victims of the offences established in accordance with Article 20, in particular by analysing child pornography material, such as photographs and audiovisual recordings transmitted or made available through the use of information and communication technologies.

Article 31 – General measures of protection

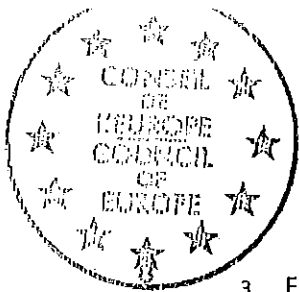
- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to protect the rights and interests of victims, including their special needs as witnesses, at all stages of investigations and criminal proceedings, in particular by :
 - a informing them of their rights and the services at their disposal and, unless they do not wish to receive such information, the follow-up given to their complaint, the charges, the general progress of the investigation or proceedings, and their role therein as well as the outcome of their cases ;
 - b ensuring, at least in cases where the victims and their families might be in danger, that they may be informed, if necessary, when the person prosecuted or convicted is released temporarily or definitively ;
 - c enabling them, in a manner consistent with the procedural rules of internal law, to be heard, to supply evidence and to choose the means of having their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered ;
 - d providing them with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account ;
 - e protecting their privacy, their identity and their image and by taking measures in accordance with internal law to prevent the public dissemination of any information that could lead to their identification ;
 - f providing for their safety, as well as that of their families and witnesses on their behalf, from intimidation, retaliation and repeat victimisation ;
 - g ensuring that contact between victims and perpetrators within court and law enforcement agency premises is avoided, unless the competent authorities establish otherwise in the best interests of the child or when the investigations or proceedings require such contact.
- 2 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings.

- 3 Chaque Partie veille à ce que les enquêtes et procédures pénales soient traitées en priorité et sans retard injustifié.
- 4 Chaque Partie veille à ce que les mesures adoptées conformément au présent chapitre ne portent pas préjudice aux droits de la défense et aux exigences d'un procès équitable et impartial, conformément à l'article 6 de la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales.
- 5 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne :
 - garantir des enquêtes et des poursuites efficaces des infractions établies conformément à la présente Convention, permettant, s'il y a lieu, la possibilité de mener des enquêtes discrètes;
 - permettre aux unités ou services d'enquêtes d'identifier les victimes des infractions établies conformément à l'article 20, notamment grâce à l'analyse des matériels de pornographie infantile, tels que les photographies et les enregistrements audiovisuels, accessibles, diffusés ou transmis par le biais des technologies de communication et d'information.

Article 31 – Mesures générales de protection

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour protéger les droits et les intérêts des victimes, notamment en tant que témoins, à tous les stades des enquêtes et procédures pénales, en particulier :
 - a en les tenant informées de leurs droits et des services à leur disposition et, à moins qu'elles ne souhaitent pas recevoir une telle information, des suites données à leur plainte, des chefs d'accusation retenus, du déroulement général de l'enquête ou de la procédure et de leur rôle au sein de celle-ci ainsi que de la décision rendue;
 - b en veillant à ce que, au moins dans les cas où il existerait un danger pour les victimes et leurs familles, celles-ci puissent être informées, si cela s'avère nécessaire, de toute remise en liberté, temporaire ou définitive, de la personne, poursuivie ou condamnée;
 - c en leur donnant, d'une manière conforme aux règles de procédure du droit interne, la possibilité d'être entendues, de fournir des éléments de preuve et de choisir les moyens selon lesquels leurs vues, besoins et préoccupations sont présentés et examinés, directement ou par recours à un intermédiaire;
 - d en leur fournissant une assistance appropriée, pour que leurs droits et intérêts soient dûment présentés et pris en compte;
 - e en protégeant leur vie privée, leur identité et leur image et en prenant des mesures conformes au droit interne pour prévenir la diffusion publique de toute information pouvant conduire à leur identification;
 - f en veillant à ce qu'elles soient, ainsi que leurs familles et les témoins à charge, à l'abri des risques d'intimidation, de représailles et de nouvelle victimisation;
 - g en veillant à ce que les victimes et les auteurs d'infractions ne se trouvent en contact direct dans les locaux des services d'enquête et les locaux judiciaires, à moins que les autorités compétentes n'en décident autrement dans l'intérêt supérieur de l'enfant ou pour les besoins de l'enquête ou de la procédure.
- 2 Chaque Partie garantit aux victimes, dès leur premier contact avec les autorités compétentes, l'accès aux informations sur les procédures judiciaires et administratives pertinentes.

- 3 Each Party shall ensure that victims have access, provided free of charge where warranted, to legal aid when it is possible for them to have the status of parties to criminal proceedings.
- 4 Each Party shall provide for the possibility for the judicial authorities to appoint a special representative for the victim when, by internal law, he or she may have the status of a party to the criminal proceedings and where the holders of parental responsibility are precluded from representing the child in such proceedings as a result of a conflict of interest between them and the victim.
- 5 Each Party shall provide, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its internal law, the possibility for groups, foundations, associations or governmental or non-governmental organisations, to assist and/or support the victims with their consent during criminal proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.
- 6 Each Party shall ensure that the information given to victims in conformity with the provisions of this article is provided in a manner adapted to their age and maturity and in a language that they can understand.

Article 32 – Initiation of proceedings

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations or prosecution of offences established in accordance with this Convention shall not be dependent upon the report or accusation made by a victim, and that the proceedings may continue even if the victim has withdrawn his or her statements.

Article 33 – Statute of limitation

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the statute of limitation for initiating proceedings with regard to the offences established in accordance with Articles 18, 19, paragraph 1.a and b, and 21, paragraph 1.a and b, shall continue for a period of time sufficient to allow the efficient starting of proceedings after the victim has reached the age of majority and which is commensurate with the gravity of the crime in question.

Article 34 – Investigations

- 1 Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that persons, units or services in charge of investigations are specialised in the field of combating sexual exploitation and sexual abuse of children or that persons are trained for this purpose. Such units or services shall have adequate financial resources.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations.

Article 35 – Interviews with the child

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that:
 - a interviews with the child take place without unjustified delay after the facts have been reported to the competent authorities;
 - b interviews with the child take place, where necessary, in premises designed or adapted for this purpose;
 - c interviews with the child are carried out by professionals trained for this purpose;

- 3 Chaque Partie prévoit que la victime ait accès, gratuitement lorsque cela est justifié, à une aide juridique, lorsqu'elle peut avoir la qualité de partie à la procédure pénale.
- 4 Chaque Partie prévoit la possibilité pour l'autorité judiciaire de désigner un représentant spécial pour la victime lorsque, en vertu du droit interne, celle-ci peut avoir la qualité de partie à la procédure judiciaire et que les détenteurs des responsabilités parentales se voient privés de la faculté de la représenter dans cette procédure à la suite d'un conflit d'intérêts avec elle.
- 5 Chaque Partie prévoit, au moyen de mesures législatives ou autres et conformément aux conditions prévues par son droit interne, la possibilité pour des groupes, fondations, associations ou organisations gouvernementales ou non gouvernementales d'assister et/ou de soutenir les victimes qui y consentent au cours des procédures pénales concernant les infractions établies conformément à la présente Convention.
- 6 Chaque Partie veille à ce que les informations données aux victimes, conformément aux dispositions du présent article, le soient d'une manière adaptée à leur âge et à leur degré de maturité et dans une langue qu'elles peuvent comprendre.

Article 32 – Mise en œuvre de la procédure

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les enquêtes ou les poursuites concernant les infractions établies conformément à la présente Convention ne soient pas subordonnées à la déclaration ou à l'accusation émanant d'une victime et que la procédure puisse se poursuivre même si la victime se rétracte.

Article 33 – Prescription

Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que le délai de prescription pour engager des poursuites du chef des infractions établies conformément aux articles 18, 19, paragraphe 1. a et b, et 21, paragraphe 1.a et b, continue de courir pour une durée suffisante pour permettre l'engagement effectif des poursuites, après que la victime a atteint l'âge de la majorité, et qui est proportionnelle à la gravité de l'infraction en question.

Article 34 – Enquêtes

- 1 Chaque Partie adopte les mesures nécessaires pour que des personnes, des unités ou des services en charge des enquêtes soient spécialisés dans la lutte contre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants ou que des personnes soient formées à cette fin. Lesdits services ou unités doivent disposer des ressources financières adéquates.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour qu'une incertitude quant à l'âge réel de la victime n'empêche pas l'ouverture d'une enquête pénale.

Article 35 – Auditions de l'enfant

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que :
 - a les auditions de l'enfant aient lieu sans retard injustifié après que les faits ont été signalés aux autorités compétentes ;
 - b les auditions de l'enfant se déroulent, s'il y a lieu, dans des locaux conçus ou adaptés à cet effet ;
 - c les auditions de l'enfant soient menées par des professionnels formés à cette fin ;

- d the same persons, if possible and where appropriate, conduct all interviews with the child;
 - e the number of interviews is as limited as possible and in so far as strictly necessary for the purpose of criminal proceedings;
 - f the child may be accompanied by his or her legal representative or, where appropriate, an adult of his or her choice, unless a reasoned decision has been made to the contrary in respect of that person.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that all interviews with the victim or, where appropriate, those with a child witness, may be videotaped and that these videotaped interviews may be accepted as evidence during the court proceedings, according to the rules provided by its internal law.
 - 3 When the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the measures established in paragraphs 1 and 2 shall be applied pending verification of his or her age.

Article 36 – Criminal court proceedings

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, with due respect for the rules governing the autonomy of legal professions, to ensure that training on children's rights and sexual exploitation and sexual abuse of children is available for the benefit of all persons involved in the proceedings, in particular judges, prosecutors and lawyers.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure, according to the rules provided by its internal law, that:
 - a the judge may order the hearing to take place without the presence of the public;
 - b the victim may be heard in the courtroom without being present, notably through the use of appropriate communication technologies.

Chapter VIII – Recording and storing of data

Article 37 – Recording and storing of national data on convicted sexual offenders

- 1 For the purposes of prevention and prosecution of the offences established in accordance with this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to collect and store, in accordance with the relevant provisions on the protection of personal data and other appropriate rules and guarantees as prescribed by domestic law, data relating to the identity and to the genetic profile (DNA) of persons convicted of the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the name and address of a single national authority in charge for the purposes of paragraph 1.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the information referred to in paragraph 1 can be transmitted to the competent authority of another Party, in conformity with the conditions established in its internal law and the relevant international instruments.

- d dans la mesure du possible et lorsque cela est approprié, l'enfant soit toujours interrogé par les mêmes personnes;
 - e le nombre des auditions soit limité au minimum et dans la mesure strictement nécessaire au déroulement de la procédure;
 - f l'enfant puisse être accompagné par son représentant légal ou, le cas échéant, par la personne majeure de son choix, sauf décision contraire motivée prise à l'égard de cette personne.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les auditions de la victime ou, le cas échéant, celles d'un enfant témoin des faits, puissent faire l'objet d'un enregistrement audiovisuel et que cet enregistrement puisse être admissible comme moyen de preuve dans la procédure pénale, selon les règles prévues par son droit interne.
- 3 En cas d'incertitude sur l'âge de la victime et lorsqu'il existe des raisons de croire qu'elle est un enfant, les mesures prévues aux paragraphes 1 et 2 s'appliquent, dans l'attente que son âge soit vérifié et établi.

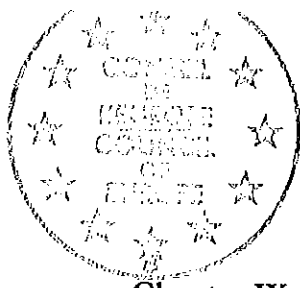
Article 36 – Procédure judiciaire

- 1 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires, dans le respect des règles qui régissent l'autonomie des professions judiciaires, pour que des formations en matière de droits de l'enfant, d'exploitation et d'abus sexuels concernant des enfants, soient disponibles au profit des acteurs de la procédure judiciaire, notamment les juges, les procureurs et les avocats.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que, selon les règles prévues par le droit interne:
- a le juge puisse ordonner que l'audience se déroule hors la présence du public;
 - b la victime puisse être entendue à l'audience sans y être présente, notamment par le recours à des technologies de communication appropriées.

Chapitre VIII – Enregistrement et conservation de données

Article 37 – Enregistrement et conservation des données nationales sur les délinquants sexuels condamnés

- 1 Aux fins de prévention et de répression des infractions établies conformément à la présente Convention, chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour enregistrer et conserver, conformément aux dispositions pertinentes sur la protection des données à caractère personnel et aux autres règles et garanties appropriées telles que prévues dans le droit interne, les données relatives à l'identité ainsi qu'au profil génétique (ADN) des personnes condamnées pour les infractions établies conformément à la présente Convention.
- 2 Chaque Partie, au moment de la signature ou du dépôt de ses instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, communique au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe les nom et adresse de la seule autorité nationale responsable aux fins du paragraphe 1.
- 3 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les informations visées au paragraphe 1 puissent être transmises à l'autorité compétente d'une autre Partie, conformément aux conditions établies par son droit interne et les instruments internationaux pertinents.

Chapter IX – International co-operation

Article 38 – General principles and measures for international co-operation

- 1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention, and through the application of relevant applicable international and regional instruments, arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and internal laws, to the widest extent possible, for the purpose of:
 - a preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children;
 - b protecting and providing assistance to victims;
 - c investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention in the territory of a Party other than the one where they reside may make a complaint before the competent authorities of their State of residence.
- 3 If a Party that makes mutual legal assistance in criminal matters or extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for legal assistance or extradition from a Party with which it has not concluded such a treaty, it may consider this Convention the legal basis for mutual legal assistance in criminal matters or extradition in respect of the offences established in accordance with this Convention.
- 4 Each Party shall endeavour to integrate, where appropriate, prevention and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children in assistance programmes for development provided for the benefit of third states.

Chapter X – Monitoring mechanism

Article 39 – Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall be composed of representatives of the Parties to the Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention for the tenth signatory having ratified it. It shall subsequently meet whenever at least one third of the Parties or the Secretary General so requests.
- 3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

Article 40 – Other representatives

- 1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the Commissioner for Human Rights, the European Committee on Crime Problems (CDPC), as well as other relevant Council of Europe intergovernmental committees, shall each appoint a representative to the Committee of the Parties.
- 2 The Committee of Ministers may invite other Council of Europe bodies to appoint a representative to the Committee of the Parties after consulting the latter.

Chapitre IX – Coopération internationale

Article 38 – Principes généraux et mesures de coopération internationale

- 1 Les Parties coopèrent, conformément aux dispositions de la présente Convention, en application des instruments internationaux et régionaux pertinents applicables, des arrangements reposant sur des législations uniformes ou réciproques et de leur droit interne, dans la mesure la plus large possible aux fins:
 - a de prévenir et de combattre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants;
 - b de protéger et d'assister les victimes;
 - c de mener des investigations ou des procédures concernant les infractions établies conformément à la présente Convention.
- 2 Chaque Partie prend les mesures législatives ou autres nécessaires pour que les victimes d'une infraction établie conformément à la présente Convention et commise sur le territoire d'une Partie autre que celui dans lequel elles résident puissent porter plainte auprès des autorités compétentes de leur Etat de résidence.
- 3 Si une Partie qui subordonne l'entraide judiciaire en matière pénale ou l'extradition à l'existence d'un traité reçoit une demande d'entraide ou d'extradition d'une Partie avec laquelle elle n'a pas conclu pareil traité, elle peut considérer la présente Convention comme la base légale de l'entraide judiciaire en matière pénale ou de l'extradition pour les infractions établies conformément à la présente Convention.
- 4 Chaque Partie s'efforce d'intégrer, s'il y a lieu, la prévention et la lutte contre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants dans les programmes d'assistance au développement conduits au profit d'Etats tiers.

Chapitre X – Mécanisme de suivi

Article 39 – Comité des Parties

- 1 Le Comité des Parties est composé des représentants des Parties à la Convention.
- 2 Le Comité des Parties est convoqué par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Sa première réunion doit se tenir dans un délai d'un an suivant l'entrée en vigueur de la présente Convention pour le dixième signataire l'ayant ratifié. Il se réunira par la suite à la demande d'au moins un tiers des Parties ou du Secrétaire Général.
- 3 Le Comité des Parties adopte ses propres règles de procédure.

Article 40 – Autres représentants

- 1 L'Assemblée Parlementaire du Conseil de l'Europe, le commissaire aux droits de l'homme, le Comité européen pour les problèmes criminels (CDPC) ainsi que d'autres comités intergouvernementaux pertinents du Conseil de l'Europe désignent chacun un représentant auprès du Comité des Parties.
- 2 Le Comité des Ministres peut inviter d'autres organes du Conseil de l'Europe à désigner un représentant au Comité des Parties après avoir consulté ce dernier.

- 3 Representatives of civil society, and in particular non-governmental organisations, may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 4 Representatives appointed under paragraphs 1 to 3 above shall participate in meetings of the Committee of the Parties without the right to vote.

Article 41 – Functions of the Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall monitor the implementation of this Convention. The rules of procedure of the Committee of the Parties shall determine the procedure for evaluating the implementation of this Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall facilitate the collection, analysis and exchange of information, experience and good practice between States to improve their capacity to prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 3 The Committee of the Parties shall also, where appropriate :
 - a facilitate the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems and the effects of any declaration or reservation made under this Convention;
 - b express an opinion on any question concerning the application of this Convention and facilitate the exchange of information on significant legal, policy or technological developments.
- 4 The Committee of the Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions pursuant to this article.
- 5 The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the activities mentioned in paragraphs 1, 2 and 3 of this article.

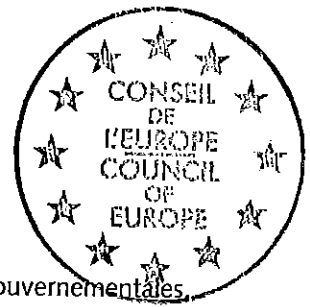
Chapter XI – Relationship with other international instruments

Article 42 – Relationship with the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, and is intended to enhance the protection afforded by them and develop and complement the standards contained therein.

Article 43 – Relationship with other international instruments

- 1 This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention and which ensure greater protection and assistance for child victims of sexual exploitation or sexual abuse.

- 3 Des représentants de la société civile, et notamment des organisations non gouvernementales, peuvent être admis en tant qu'observateurs au Comité des Parties suivant la procédure établie par les règles pertinentes du Conseil de l'Europe.
- 4 Les représentants désignés en vertu des paragraphes 1 à 3 ci-dessus participent aux réunions du Comité des Parties sans droit de vote.

Article 41 – Fonctions du Comité des Parties

- 1 Le Comité des Parties est chargé de veiller à la mise en œuvre de la présente Convention. Les règles de procédure du Comité des Parties déterminent les modalités de la procédure d'évaluation de la mise en œuvre de la présente Convention.
- 2 Le Comité des Parties est chargé de faciliter la collecte, l'analyse et l'échange d'informations, d'expériences et de bonnes pratiques entre les Etats afin d'améliorer leur capacité de prévenir et combattre l'exploitation et les abus sexuels concernant des enfants.
- 3 Le Comité des Parties est également chargé, le cas échéant :
 - a de faciliter l'usage et la mise en œuvre effectifs de la présente Convention, y compris l'identification de tout problème en la matière, ainsi que les effets de toute déclaration ou réserve faite conformément à la présente Convention ;
 - b d'exprimer un avis sur toute question relative à l'application de la présente Convention et faciliter l'échange d'informations sur les développements juridique, politique ou technique importants.
- 4 Le Comité des Parties est assisté par le Secrétariat du Conseil de l'Europe dans l'exercice de ses fonctions découlant du présent article.
- 5 Le Comité européen pour les problèmes criminels (CDPC) est tenu périodiquement au courant des activités prévues aux paragraphes 1, 2 et 3 du présent article.

Chapitre XI – Relation avec d'autres instruments internationaux

Article 42 – Relation avec la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant et son Protocole facultatif concernant la vente d'enfants, la prostitution des enfants et la pornographie mettant en scène des enfants

La présente Convention ne porte pas atteinte aux droits et obligations découlant des dispositions de la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant et son Protocole facultatif concernant la vente d'enfants, la prostitution des enfants et la pornographie mettant en scène des enfants ; elle a pour but de renforcer la protection instaurée par ces instruments et de développer et compléter les normes qu'ils énoncent.

Article 43 – Relation avec d'autres instruments internationaux

- 1 La présente Convention ne porte pas atteinte aux droits et obligations découlant des dispositions d'autres instruments internationaux auxquels les Parties à cette Convention sont Parties ou le deviendront, qui contiennent des dispositions relatives aux matières régies par la présente Convention et assurent une plus grande protection et assistance aux enfants victimes d'exploitation ou d'abus sexuels.

- 2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.
- 3 Parties which are members of the European Union shall, in their mutual relations, apply Community and European Union rules in so far as there are Community or European Union rules governing the particular subject concerned and applicable to the specific case, without prejudice to the object and purpose of the present Convention and without prejudice to its full application with other Parties.

Chapter XII – Amendments to the Convention

Article 44 – Amendments

- 1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, any signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45, paragraph 1, and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46, paragraph 1.
- 2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC), which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.
- 3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the CDPC and, following consultation with the non-member States Parties to this Convention, may adopt the amendment.
- 4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter XIII – Final clauses

Article 45 – Signature and entry into force

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in its elaboration as well as the European Community.
- 2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which 5 signatories, including at least 3 member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.

- 2 Les Parties à la Convention peuvent conclure entre elles des accords bilatéraux ou multilatéraux relatifs aux questions réglées par la présente Convention, aux fins de compléter ou de renforcer les dispositions de celle-ci ou pour faciliter l'application des principes qu'elle consacre.
- 3 Les Parties qui sont membres de l'Union européenne appliquent, dans leurs relations mutuelles, les règles de la Communauté et de l'Union européenne dans la mesure où il existe des règles de la Communauté ou de l'Union européenne régissant le sujet particulier concerné et applicables au cas d'espèce, sans préjudice de l'objet et du but de la présente Convention et sans préjudice de son entière application à l'égard des autres Parties.

Chapitre XII – Amendements à la Convention

Article 44 – Amendements

- 1 Tout amendement à la présente Convention proposé par une Partie devra être communiqué au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe et être transmis par ce dernier aux Etats membres du Conseil de l'Europe, à tout autre Etat signataire, à tout Etat Partie, à la Communauté européenne, à tout Etat ayant été invité à signer la présente Convention conformément à l'article 45, paragraphe 1, et à tout Etat invité à adhérer à la présente Convention, conformément aux dispositions de l'article 46, paragraphe 1.
- 2 Tout amendement proposé par une Partie est communiqué au Comité européen pour les problèmes criminels (CDPC), qui soumet au Comité des Ministres son avis sur ledit amendement.
- 3 Le Comité des Ministres examine l'amendement proposé et l'avis soumis par le CDPC et, après consultation avec les Etats non membres parties à la présente Convention, peut adopter l'amendement.
- 4 Le texte de tout amendement adopté par le Comité des Ministres conformément au paragraphe 3 du présent article sera communiqué aux Parties, en vue de son acceptation.
- 5 Tout amendement adopté conformément au paragraphe 3 du présent article entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle toutes les Parties auront informé le Secrétaire Général qu'elles l'ont accepté.

Chapitre XIII – Clauses finales

Article 45 – Signature et entrée en vigueur

- 1 La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe, des Etats non membres ayant participé à son élaboration ainsi que de la Communauté européenne.
- 2 La présente Convention est soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation sont déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
- 3 La présente Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle 5 signataires, dont au moins 3 Etats membres du Conseil de l'Europe, auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention, conformément aux dispositions du paragraphe précédent.

- 4 In respect of any State referred to in paragraph 1 or the European Community, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 46 – Accession to the Convention

- 1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties to this Convention and obtaining their unanimous consent, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.
- 2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 47 – Territorial application

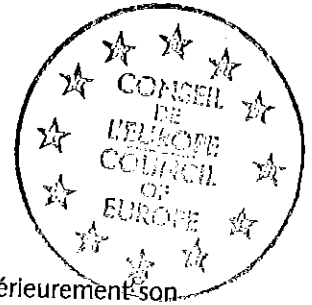
- 1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- 2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 48 – Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention, with the exception of the reservations expressly established. Any reservation may be withdrawn at any time.

Article 49 – Denunciation

- 1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

- 4 Si un Etat visé au paragraphe 1 ou la Communauté européenne exprime ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, cette dernière entrera en vigueur, à son égard, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 46 – Adhésion à la Convention

- 1 Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra, après consultation des Parties à la Convention et en avoir obtenu l'assentiment unanime, inviter tout Etat non membre du Conseil de l'Europe n'ayant pas participé à l'élaboration de la Convention à adhérer à la présente Convention par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe, et à l'unanimité des voix des représentants des Etats contractants ayant le droit de siéger au Comité des Ministres.
- 2 Pour tout Etat adhérent, la Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 47 – Application territoriale

- 1 Tout Etat ou la Communauté européenne peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.
- 2 Toute Partie peut, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans cette déclaration dont elle assure les relations internationales ou au nom duquel elle est autorisée à prendre des engagements. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.
- 3 Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra, à l'égard de tout territoire désigné dans cette déclaration, être retirée par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Ce retrait prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 48 – Réserves

Aucune réserve n'est admise aux dispositions de la présente Convention, à l'exception de celles expressément prévues. Toute réserve peut être retirée à tout moment.

Article 49 – Dénonciation

- 1 Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
- 2 Cette dénonciation prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 50 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45 and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46 of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 45 and 46;
- d any amendment adopted in accordance with Article 44 and the date on which such an amendment enters into force;
- e any reservation made under Article 48;
- f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 49;
- g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Lanzarote, this 25th day of October 2007, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

Article 50 – Notification

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil de l'Europe, à tout Etat signataire, à tout Etat Partie, à la Communauté européenne, à tout Etat ayant été invité à signer la présente Convention conformément aux dispositions de l'article 45, et à tout Etat invité à adhérer à la Convention conformément aux dispositions de l'article 46:

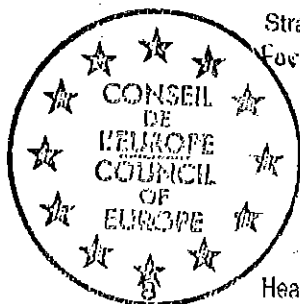
- a toute signature;
- b le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention, conformément aux articles 45 et 46;
- d tout amendement adopté conformément à l'article 44, ainsi que la date d'entrée en vigueur dudit amendement;
- e toute réserve en vertu de l'article 48;
- f toute dénonciation faite en vertu des dispositions de l'article 49;
- g tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention..

Fait à Lanzarote, le 25 octobre 2007, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe, aux Etats non membres ayant participé à l'élaboration de la présente Convention, à la Communauté européenne et à tout autre Etat invité à adhérer à la présente Convention.

CERTIFIED COPY

Strasbourg, this 21 December 2012
For the Secretary General:

Paul DE WAGUET
Head of the Legal Advice Department
and Treaty Office